

Ročník: **14.**

č. 1 / 2023

ART

U+S

OBSAH

ARTUŠOVNÍK.....3 – 4

KEĎ SA TAK ZAMYSLÍM.....5 – 11

- Každý je hlavnou postavou v diele svojho života – divadelná hra (recenzia).....6
- Keď mi je ťažko.....8
- Nerozhodné rozhodovanie.....10

ARTUŠOVINY.....12 – 28

- Konferencia na počesť prof. Márie Podhájeckej.....13
- Doktorandi pedagogických fakúlt dali hlavy DOKOPY.....16
- Nadané deti prednášali na Pedagogickej fakulte PU v Prešove.....19
- Z rozprávky do rozprávky. Jesenný deň materských škôl.....21
- „Súkromná“ imatrikulácia.....23
- Ako Paľko Dobšinský zbieral rozprávky.....25

KEĎ RAZ BUDEM VEĽKÝ, BUDEM UČITEĽOM.....29 – 38

- Zažiť všetko na jednom mieste a v jeden okamih: Projektová prax optikou študentky.....30
- Vyskúšať si rolu svojho budúceho povolania: Úvodná pedagogická prax (projektová) v materskej škole.....34
- Pozrieť sa na školstvo z trochu iného uhla pohľadu.....37

INŠPIRUJ SA NAŠIMI ŠTUDENTMI.....39 – 47

- Charitatívni študenti pegečky.....40
- Pomoc, ktorá hreje.....45
- „ONA“.....46

POĎ VON.....48 – 51

- Outdoorová edukácia spojila študentov zo Slovenska, Poľska a Českej republiky...49

KLUB ABSOLVENTOV.....52 – 55

- Absolventi v čase 1972 – 2022.....53

POLITICO STUDENTUS.....56 – 63

ART U ŠTUDENTOV.....64 – 68

A TOTO SI UŽ PREČÍTAL?.....69 – 70

REDAKČNÁ RADA

ŠÉFREDAKTOR: Mgr. Dávid Dziak, PhD.

REDAKČNÁ RADA:

Mgr. Tatiana Bachurová, PhD.
PhDr. Alexandra Brestovičová, PhD.
Mgr. Hedviga Hafičová, PhD.
Mgr. Jana Kožárová, PhD.
Mgr. Jakub Lipták, PhD.
PaedDr. Lucia Mikurčíková, Ph.D., BCBA
PaedDr. Monika Miňová, PhD.
Mgr. Patrícia Mirdalíková, PhD.
PaedDr. Erika Novotná, PhD.
PaedDr. Lucia Šepeláková, PhD.

OBÁLKA A SADZBA:

Mgr. Zuzana Vagaská

AUTOR PRÁCE NA OBÁLKE:

Lucia Kalakajová

JAZYKOVÁ KOREKCIA:

Mgr. Dávid Dziak, PhD.

ARTUŠ

Časopis akademickej obce PF PU v Prešove

č. 1 / 2023

Adresa: Ul. 17. novembra 15,
080 01 Prešov

Výtvarný návrh loga ARTUŠ:

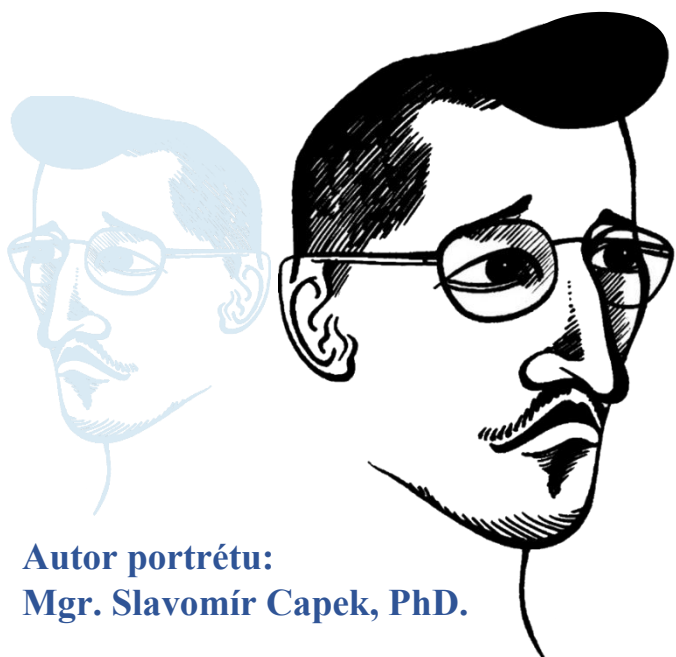
Mgr. Zuzana Vagaská

Vydavateľstvo: PU v Prešove,

Pedagogická fakulta

Periodicita: 2x ročne (online)

ISSN 1339-5424

Autor portrétu:
Mgr. Slavomír Capek, PhD.

ARTUŠOVNÍK

„Normál“ zo zvyku

V predošlých úvodníkoch časopisu sme sa viackrát zamýšľali nad pandémiou a vojnou, svet si zvykol na tieto globálne problémy, hoci „človek si krúti magnetku a nenachádza smer“, ako píše Jozef Urban v básni *U Flekú*. Aj chod našej fakulty sa vrátil do starých koľají, čo potvrdzuje viacero článkov v tomto čísle. A aj *Artuš* beží po svojich už vychodených cestičkách a prináša vám tradičné sekcie plné

príspevkov. Na obálkach jednotlivých častí môžete vidieť práce našich študentov, ktoré vybrala Katedra výtvarnej výchovy, za čo im je *Artuš* veľmi vďačný.

Prvú sekciu *Keď sa tak zamyslím* tvoria tri eseje našich študentiek. Do vašej pozornosti dávame hneď prvú originálnu úvahu, v ktorej autorka hodnotí svoj život formou recenzie. Časť *Artušoviny* predstavuje šesť aktualít fakulty, medzi nimi napríklad správu z konferencie na počesť prof. Márie Podhájeckej. V nasledujúcej sekcii *Keď raz budem veľký, budem učiteľom* sa môžete inšpirovať našimi študentkami, ktoré sa podelili o svoje skúsenosti z praxe. Časť *Inšpiruj sa našimi študentmi* reflektuje charitatívne akcie našej fakulty. V časti *Pod von* sa oboznámite s *Blended Intensive Programme*. V *Klube absolventov* spoznáte absolventov, ktorí promovali v roku 1972. Sekcia *Politico Studentus* tradične prináša správy z Akademických senátov, Študentskej rady a Vedeckej skupiny študentov. *ART U Študentov* tvoria podarené básne našej študentky, ktoré napísala pre detského čitateľa, a výtvarné práce študentov. Posledná časť *A toto si už*

prečítal? predstavuje tri najnovšie publikácie fakulty.

Hoci „*blues pre sivé oči*“ stále hrá, zoberte si sny a Artuša „*so sebou na izbu*“, aby ste opäť mohli ako dieťa „šliapnuť do blata“ (Jozef Urban, *Malý zúrivy Robinson*, 1985). Druhé číslo v roku 2023 bude mapovať letný semestra ak. r. 2022/2023, preto ak chcete prispieť do daného čísla, tak svoj príspevok pošlite v šablóne na e-mail: david.dziak@unipo.sk do 30. júna 2023.

Dávid Dziak, šéfredaktor

NIEČO,

ČO BY VÁS MOHLO ZAUJÍMAŤ...

Príspevky prechádzajú redakčnou a jazykovou úpravou. Za obsah príspevkov zodpovedajú ich autori.

Prispievatelia môžu posilať svoje príspevky v šablóne na e-mailovú adresu:

david.dziak@unipo.sk.

Redakčná rada prijme Vaše správy z fakultných i mimofakultných akcií, postrehy z praxe, Erasmus+, úvahy, rozhovory, ankety, recenzie, tipy (napr. na čítanie), vlastnú tvorbu atď.

Autor práce: Michaela Kiktová

KEĎ SA TAK ZAMYSLÍM

Každý je hlavnou postavou v diele svojho života – divadelná hra

(recenzia)

Divadelnú hru *Každý je hlavnou postavou v diele svojho života* som mala možnosť sledovať z prvého radu. Autorkou divadelnej hry je Silvia Bokšanská, ktorá v tomto diele opisuje svoj vlastný život.

V hlavnej role mala možnosť zažiť Silvia, ktorá sa síce snažila sama riadiť svoj život, no niekedy bola veľmi nerozhodná a váhavá. Počas jej života sa riadila viacerými názormi iných ľudí, čo nie vždy korešpondovalo s jej názorom. Silvia nebola vždy pribojná, bola skôr bojazlivá a tolerantná voči ostatným. Práve táto vlastnosť ju stála niektoré situácie v živote, ktoré kvôli iným ľuďom nezažila. Vedľajšími postavami boli mamka, dedko, babka a v neposlednom rade priateľ. Vedľajšie postavy mali veľký vplyv na život Silvie, pretože nie vždy mala Silvia právo rozhodovať sama. Dej divadelnej hry bol väčšinou priaznivý, avšak našli sa aj pasáže s tragickým koncom.

Pozitívne vyzdvihujem autorkino podrobnejšie opisovanie života Silvie. Rozdelila divadelnú hru na dve dejstvá. V prvom dejstve sa dozvedáme, aké situácie ovplyvnili Silviin život, pričom s nimi súhlasila. Kladne hodnotím, že sa venovala viacerým úsekom z jej života, ako napríklad výberu kamarátov, rozhodnutiu učiť sa

dobre v škole, výberu partnera, brigáde v Nemecku a výberu vysokej školy. V týchto scénach sa výborne odráža pribojnosť Silvie, ktorá sa nedala nalákať na slová svojich blízkych, ale urobila po svojom a vybrala si správne. Druhé dejstvo, naopak, opisuje situácie zo života, o ktorých rozhodli jej blízki, pričom Silvia ich musela akceptovať. V scénach ako zákaz korčuľovania, stanovený príchod domov, študovanie na gymnáziu, zakázané krúžky, prísny dedko a spravenie vodičského preukazu sa ukazuje menejcennosť hlavnej hrdinky. Jej názor nie je docenený, pretože si jej okolie myslí, že ich rozhodnutie bude oveľa lepšie.

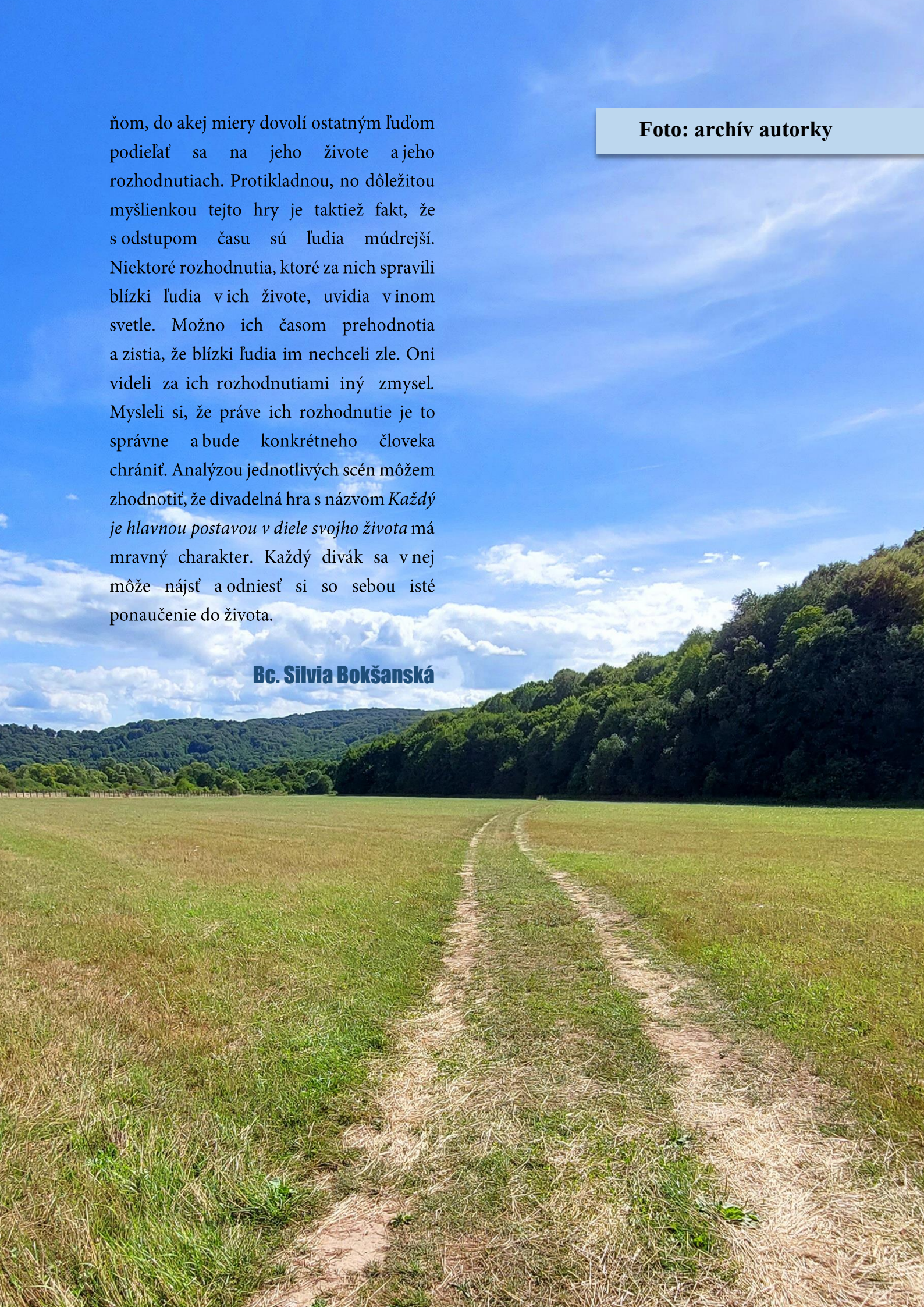
Negatívne hodnotím atmosféru deja. Viaceré pasáže hlavná postava zahrala príliš pochmúrne, pričom sa cez nich mohla ľahšie preniesť, napríklad zákaz korčuľovania si hlavná postava vzala k srdcu, pričom boli v jej živote oveľa dôležitejšie udalosti, ktoré ju mali viac trápiť. Avšak zákaz korčuľovania nebol zapríčinený malichernosťou starého otca, jemu záležalo na tom, aby sa jej zdravotný stav nezhoršil, pretože v minulosti mala problémy s nohami. Hlavná postava to však nepochopila, myslela si, že starému otcovi robí radosť, keď jej dáva zákazy. On ju však len chcel chrániť, aby sa nezopakovala situácia z raného detstva.

Aj cez fakt, že som niektoré časti diela kritizovala, by som dielo odporučila širšej verejnosti. Hra so sebou nesie veľmi dojímavú myšlienku, pretože každý je strojcom svojho osudu, pričom je len na

ňom, do akej miery dovoľí ostatným ľuďom podieľať sa na jeho živote a jeho rozhodnutiach. Protikladnou, no dôležitou myšlienkou tejto hry je taktiež fakt, že s odstupom času sú ľudia múdrejší. Niektoré rozhodnutia, ktoré za nich spravili blízki ľudia v ich živote, uvidia v inom svetle. Možno ich časom prehodnotia a zistia, že blízki ľudia im nechceli zle. Oni videli za ich rozhodnutiami iný zmysel. Mysleli si, že práve ich rozhodnutie je to správne a bude konkrétneho človeka chrániť. Analýzou jednotlivých scén môžeme zhodnotiť, že divadelná hra s názvom *Každý je hlavnou postavou v diele svojho života* má mravný charakter. Každý divák sa v nej môže nájsť a odniesť si so sebou isté ponaučenie do života.

Bc. Silvia Bokšanská

Foto: archív autorky

Ked' mi je t'ážko...

Milá Ivka,

píšem ti, pretože mám veľkú potrebu ti povedať, že si úžasná žena, manželka a skvelá mama.

Viem, že sa občas cítiš, že si na nič, že nezvládaš základné veci a že zlyhávaš všade, kde sa to len dá. Je to v poriadku. Jednoducho, máme dni, keď sa nám darí a cítime sa super. Ale občas sa objaví aj deň blbec a vtedy sa ako blbec aj cítiš. Keďže sa poznám, viem, že takýchto dní máš celkom veľa. Ale čo by to bol za život, keby sa nám stále darilo a všetko by bolo fajn? Celkom nuda, nemyslíš? Takže hlavu hore! Daj si pauzu a urob si deň pre seba. Na zrelaxovanie. Chceš ísť na prechádzku? Chod! Chceš si kúpiť nové šaty? Len si ich kúp! Máš chuť celý deň preležať? Pokojne! Máš na to právo, pretože tvoj deň je len tvoj a môžeš si počas neho robiť, čo len chceš. A ešte nezabudni, máš svojich blízkych, ktorí ťa milujú. Manžel. Ten sa môže aj pretrhnúť, len aby ťa urobil šťastnou. Sestry. Tie ti dokonca urobia aj masáž tváre, len aby si sa uvoľnila. Tak ťa majú rady. A ďalší. Rodičia, kamaráti, rodina. Nikdy na nich nezabúdaj. Môžeš sa na nich spoľahnúť.

A čo ak sa stane, že máš dobrý deň? Je to jednoduché. Využi ho naplno. Urob si všetky povinnosti, ktoré máš. Nájdi si čas ešte aj na niečo navyše, lebo čo ak zajtrašok bude znova deň blbec?! Urob toho čo

najviac. A, samozrejme, rozdávať radosť. Viem, že je to tvoja obľúbená činnosť – vytvárať úsmevy na iných ľuďoch. No povedz, kedy inokedy, keď nie v tento dobrý deň. Rozdaj radosť aj za dni, kedy sa ti to nedarí, kedy ani ty sa nevieš usmiať. Rob tak, aby večer, keď si budeš líhať do postele, si bola spokojná s týmto dňom.

No mám ešte čosi na srdci. Určite si si všimla, že máš tendenciu tráviť veľa času na telefóne. Ach, ten nešťastný telefón! Píšem ti v dobe, kedy ešte stále bojujeme s Covidom, u našich susedov je vojna, hoaxeri začali manipulovať so svetom a negativizmus nás doslova pohlcuje. Avšak aj tak si myslím, že najväčším agresorom voči sebe si TY! Pýtaš sa prečo? Opäť, ten nešťastný telefón! Tolko času na ňom tráviš. Tolko energie ti zoberie. Tolko psychickej pohody ti ukradne. Povedz mi kvôli čomu? Aby si pozerala na dokonalý život ľudí, ktorých ani nepoznáš? Alebo aby si sa pohlcovala blbosťami? Čo vlastne na ňom hľadáš? Poviem ti to na rovinu. Nič. Nesnaž sa zamestnávať svoju myseľ. Neublížuj si! Nauč sa tráviť čas sama so sebou, rozprávaj sa sama so sebou. Možno si už zabudla, aké je to potrebné a užitočné. Buduj si vzťah sama so sebou, venuj čas svojím záľubám a naslúchaj svojmu srdcu. **Lebo ty si to zaslúžiš!**

Ako som začala, tak aj skončím. Si úžasná žena, manželka a určite aj skvelá

mama. Toto si hovor, keď sa ráno zobudíš,
keď vyleješ kávu na koberec, keď ti zhorí
koláč i keď vidíš svoje deti. Hovor si to stále,
každý Boží deň. Lebo je to pravda a musíš
tomu aj ty uveriť.

S láskou

tvoje JA

PS: Prikladám ti aj pozvánku na jednu
milú akciu. Dúfam, že neodmietneš.

Bc. Iveta Gavurová

POZVÁNKA

Čas pre seba

Nájdi si čas pre seba, a rob to,
čo ťa robí šťastnou

KEDY? KAŽDÝ DEŇ
KDE? TAM KDE TO MÁŠ RADA

Podmienka účasti: hlavne bez telefónu

Nerozhodné rozhodovanie

Ak sme v prírode, na ceste, alebo kdekolvek na svete, vieme nájsť ten správny smer pomocou kompasu, ktorý dnes máme dokonca už aj v mobilnom telefóne. Ale ako je to s kompasom, ktorý mám v sebe? Ukazuje mi smer? A ukazuje ho vôbec správne?

Častokrát hľadám to správne rozhodnutie a väčšinou neviem, ktorá cesta alebo možnosť je tá správna. Banálna vec ako napríklad vybrať, či si mám kúpiť zelené tričko alebo svetlozelené, je pre mňa niekedy hodinová záležitosť. No to nie je tak vážna vec, ktorá by ovplyvnila zvyšok môjho života. Viete si ale predstaviť, že by miesto dvoch tričiek boli dve prihlášky na vysokú školu, dve zamestnania, nebodaj dvaja muži? Hotová nočná mora. Mnohí mi hovoria, že je to moja negatívna vlastnosť zvaná nerozhodnosť. Túto vlastnosť neprijímam ani ja sama medzi svoje prednosti, no ovplyvniť to je ťažké. Samozrejme, že to nevie každý pochopiť. Stretávam sa s ufrflanými poznámkami mojich blízkych, ktorým nestačí trpezlivosť na moje dlhodobé rozhodovanie. Myslím, že nás nerozhodných je viac. Kde sú naše kompas, ktoré by nám mali jednoznačne ukázať možnosť, výber či cestu, to neviem. Zrejme sú pokazené. Takými kompasmi môžu byť rôzne pohnútky, potreby alebo aj

vonkajšie podnety ako prostredie, rodina, spoločnosť, média... Tie nás vedú a ovplyvňujú. No dokážu nás aj poriadne zamotať. Spomínam si na situáciu, keď som sa nevedela rozhodnúť, či mám pokračovať v magisterskom štúdiu, alebo ísť pracovať. Naskytla sa mi totiž dobrá pracovná ponuka tesne pred začiatkom semestra. Mala som niekoľko dôvodov ostať v škole a tiež mnoho dôvodov ísť pracovať. Vo fáze totálnej nerozhodnosti som sa začala pýtať na názory mojej rodiny a priateľov. A to bola najväčšia chyba. Vtedy som zistila, že každý má iný kompas, každý mal pre mňa iné odporúčanie. Iba môj priateľ mi poradil, že mám počúvať seba – svoj kompas. Ten sa ale práve vtedy pokazil. Keby nebol pokazený, nerozhodovala by som sa niekoľko dní a nepýtala sa ľudí okolo seba. Síce som si nakoniec vybrala jednu možnosť, no zatiaľ neviem s určitosťou povedať, či je to tá správna cesta, alebo nie.

George Horace Lorimer, americký novinár a spisovateľ, raz povedal: „Rozhodnosť je ostrý nôž, ktorý reže čisto a rovno a rozdeľuje tuk od mäsa. Nerozhodnosť je tupý nôž, ktorý seká a trhá a ponecháva po sebe nečistý rez“ (pozn. preklad autorky). Podľa mňa nie je vylúčené, že aj ľudia, ktorí sa vedú rozhodnúť hneď v danom momente, nezanechajú po sebe „nečistý rez“. Ich rýchle zváženie môže byť nepremyslené, tým pádom vybraná možnosť pre nich nemusí byť tá správna.

Ak premýšľam, čo je príčinou mojej alebo možno aj ľudskej nerozhodnosti,

prichádzam na jedno možné riešenie. Keď som vo chvíli rozhodovania, viem, že všetky možnosti danej veci, ktoré prichádzajú do úvahy, by som vedela využiť, pracovať s nimi, prípadne viem, že by som bola s hociktorou verziou spokojná. **Kedže sa prispôbím každej možnosti, nie som teda nerozhodná, iba prispôsobivá?**

Aj keď si môj pokazený kompas vyžaduje viac času a občas prináša nepríjemný psychický pocit, môžem s istotou povedať, že ma učí trpezlivosti, hlboko premýšľať a uvažovať. Nechcem „nerozhodné rozhodovanie“ priamo zaradiť medzi tie pozitívne vlastnosti, no možno by nebolo na škodu snažiť sa ju u ľudí prijať a pochopiť.

Bc. Gabriela Nagyová

Foto: archív autorky

Autor práce: PaedDr. Peter Vatraľ

ARTUŠOVINY

Foto: PaedDr. Lucia Šepeláková, PhD.

Konferencia na počesť

prof. Márie Podhájeckej

Študenti Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, odboru predškolská pedagogika, mali možnosť organizačne pomôcť a zároveň zúčastniť sa konferencie, ktorá sa konala na počesť prof. Márie Podhájeckej pri príležitosti jej nedožitých sedemdesiatych narodenín. Tento spomienkový deň sa konal 4. novembra 2022 na pôde Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove.

Konferenciu otvorila vedúca Katedry predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie PaedDr. Janka Ferencová, PhD. Srdečne privítala všetkých pozvaných hostí, prednášajúcich, kolegov, študentov

a taktiež Materskú školu Bajkalská z Prešova, ktorá si pripravila na úvod konferencie malé prekvapenie. Deti z materskej školy spolu s učiteľkou zaspievali vlastnú pieseň s názvom *Učiteľia*, ktorú sprevádzali krásnou choreografiu. Po vystúpení detí nasledoval príhovor rektora Prešovskej univerzity v Prešove Dr. h. c. prof. PhDr. Petra Kónyu, PhD., dekanke Pedagogickej fakulty PU v Prešove doc. RNDr. Ivety Scholtzovej, PhD., a predsedníčky SV OMEP PaedDr. Moniky Miňovej, PhD.

Spomienkové príhovory uvádzal Mgr. Vladimír Fedorko, PhD., ktorý následne

vyzval prof. PhDr. Milana Portika, PhD., emeritného profesora Pedagogickej fakulty PU v Prešove, o prvé vystúpenie. Dr Mirosława Socha vystúpila za Instytut Pedagogiczny Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu. PaedDr. Katarína Guziová, PhD., ako bývala zamestnankyňa Štátneho pedagogického ústavu v Bratislave si zaspomínala na spoluprácu s prof. Podhájeckou. PaedDr. Renáta Gumanová, riaditeľka MŠ Bajkalská v Prešove, vystúpila so spomienkovým príhovorom za spolupracujúce fakultné materské školy. Každý príhovor v sebe niesol veľmi emotívne slová, pretože s prof. Máriou Podhájeckou si spomínajúci boli veľmi blízki a úzko spolupracovali.

Foto: PaedDr. Lucia Šepeláková, PhD.

Poobede začali hlavné referáty a prezentácie pozvaných hostí. Dr hab. prof. Anna Klim-Klimaszewska z Poľska vystúpila za Akedemiu Nauk Stosowanych w Nowym Sączu, svoj príspevok zamerala na život a dielo prof. Márie Podhájeckej a predstavila ju ako Vedkyňu, Učiteľku a Človeka s veľkým Č. Ďalej prof. PhDr. Eva Šmelová, Ph.D., z PF Univerzity Palackého v Olomouci, objasnila tému materskej školy v kontexte meniacej sa spoločnosti. Po obedňajšej prestávke vystúpila online prof. Galena Ivanova, z Univerzity v Plovdive (Bulharsko), vysvetlila tradície a inovácie v predškolskej edukácii. Následne vystúpil s príspevkom *Slovenská republika vo svete Európskych politik vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve* prof. PaedDr. Ondrej Kaščák, PhD., z PF Trnavskej univerzity v Trnave.

Po krátkej prestávke konferencia pokračovala v prezentovaní ďalších hlavných referátov pozvaných hostí ako napríklad: doc. PaedDr. Jana Majerčíková, PhD., z PF Trnavskej univerzity v Trnave, s témou *Keď materskú školu zriaďuje univerzita. Aktuálny stav a perspektíva univerzitných materských škôl*; Mgr. Zuzana Lynch, PhD., z PF Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, s problematikou *Kto načúva hlasu dieťaťa v predprimárnom vzdelávaní – alebo na čom stavať v profesijnej príprave učiteľa materskej školy*; a doc. PaedDr. Dana Kollárová, PhD., z PF Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, ktorá sa venovala problému *Estetické hry ako prostriedok k samostatnému mysleniu, rozhodovaniu a konaniu*.

Foto: PaedDr. Lucia Šepeláková, PhD.

Po hlavných referátoch boli prezentované jednotlivé príspevky od prihlásených účastníkov z Bulharska, Česka, Poľska a Slovenska. Príspevky boli rôzneho charakteru, ktoré vyplývali z tematických okruhov konferencie: dieťa, hra a učenie sa; učiteľ materskej školy a jeho profesijná príprava; predprimárna edukácia v premenách spoločnosti; kurikulum predprimárneho vzdelávania; prieniky predprimárnej a primárnej edukácie a inklúzia v materskej škole. Po referátoch pokračoval spomienkový večer krátkym programom a pohostením pre všetkých, ktorí sa tejto výročnej konferencie zúčastnili.

Chceme sa poďakovať, že sme mohli svojou troškou prispieť pri organizácii konferencie a aj sa jej osobne zúčastniť. **Bolo zaujímavé vidieť a vypočuť si odborníkov, ktorých publikácie a knihy poznáme a študujeme, na vlastné oči a zažiť ich na takomto podujatí.** Kto by mal záujem si prečítať príspevky z konferencie, tak zborník možno nájsť na: <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Minova3>

Bc. Beáta Benkeová

Foto: Patrik Eliaš

Doktorandi pedagogických fakúlt dali hlavy DOKOPY

Dňa 11. novembra 2022 sa na pôde Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove konal už štvrtý ročník konferencie DOKOPY – **DOK**torandskej **KON**ferencie Pedagogickej FakultY. Filozofiou tohto podujatia je vytvorenie priestoru pre študentov doktorandského štúdia pedagogických fakúlt na diskusiu o témach dizertačných prác, získanom poznaní doktorandov, ale i bariérach, na ktoré narazili počas výskumnej činnosti. Konferencie sa zúčastnilo v hybridnej forme (prezenčne i online) 23 aktívnych účastníkov z Pedagogickej fakulty z Prešova, ale tiež z Nitry, Bratislavy, Banskej Bystrice, Prahy a Olomouca, ktorých príspevky boli tematicky rozdelené do šiestich blokov. V tomto príspevku vám prinášame cez vyjadrenia niektorých z účastníkov interný i externý pohľad na túto

udalosť, ako aj na motiváciu účastníkov konferencie k doktorandskému štúdiu:

Mgr. Zuzana Vagaská, Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Názov témy príspevku: Rizikové online správanie – kyberšikana a iné formy agresie zamerané na dieťa v mladšom školskom veku

Motivácia k doktorandskému štúdiu: Zhrniem to v nasledujúcich troch bodoch: túžba po osobnej progresivite; zvedavosť po poznaní; pracovný kolektív na Pedagogickej fakulte PU.

Očakávania od konferencie DOKOPY a jej prínos: Doktorandská konferencia Pedagogickej fakulty mi po tretíkrát ponúkla pohľady na danú problematiku zo strany viacerých odborníkov, čo ma viedlo k zamysleniu sa nad tým, či pri

spracovaní empirickej časti dizertačnej práce postupujem správne. Veľmi ma teší, že účastníci konferencie počúvali príspevok so záujmom, čo ma utvrdzuje v tom, že účasť na tejto konferencii je pre mňa jednoznačným pozitívnym prínosom a spätnou väzbou, ktorá ma motivuje skúmať tento novodobý fenomén ďalej.

Inšpirácia, ktorú mi ponúkla konferencia DOKOPY: Aj tento rok bolo na Doktorandskej konferencii Pedagogickej fakulty viacero zaujímavých a najmä aktuálnych tém. Avšak najviac ma zaujala téma Mgr. Karolíny Kudlovej, ktorá rozprávala o rizikových formách online správania v spojitosti so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Tento príspevok mi rozšíril poznanie v rámci toho, aký je výskyt rizikových foriem online správania u pomerne zraniteľnejších žiakov so ŠVVP.

Mgr. Ondřej Koželuh, Pedagogická fakulta Karlovej univerzity v Prahe

Názov témy príspevku: Homogenní a heterogenní třídy MŠ

Motivácia k doktorandskému štúdiu: Chtěl jsem si rozšířit vzdělání a byl to hlavně kvalifikační požadavek pro práci učitele na VŠ.

Očakávania od konferencie DOKOPY a jej prínos: Očekával jsem, že k disertaci dostanu další zpětnou vazbu, což se stalo (což je zároveň i přínos), a že nahlédnu metodologii jiných výzkumů (což se také stalo).

Inšpirácia, ktorú mi ponúkla konferencia DOKOPY: Můj výzkum byl oproti jiným odlišný, nicméně vidět obecně další výzkumy je přínosné, protože to formuje vědecké přemýšlení.

Foto: Patrik Eliaš

**Mgr. Veronika Šotterová, Pedagogická
fakulta Univerzity Komenského v
Bratislave**

Názov témy príspevku: Metódy a
techniky tvorivého písania vo vyučovaní
predmetu slovenský jazyk a literatúra v
dištančnej forme primárneho
vzdelávania

Motivácia k doktorandskému štúdiu:
Mojím cieľom je mať inštitúciu, kde
edukácia bude riadená zábavnou, hravou
formou plnou tvorivosti. Kreatívne
písanie je jedným z medzníkov rozvoja
kreativity, ale zároveň podporuje
samotné vzdelávanie, preto ma možnosť
pracovať na tejto téme natolko oslovila, že
som začala doktorandské štúdium.

**Očakávania od konferencie DOKOPY a
jej prínos:** Predpokladala som, že sa na
konferencii oboznámim s rôznymi
podnetnými nápadmi rozvoja edukácie.
Myslím, že jej prínos je v tom, že sa môžu
stretnúť doktorandi, vymeniť si svoje
postrehy, nápady a komunikovať na
rozličné témy.

**Inšpirácia, ktorú mi ponúkla
konferencia DOKOPY:** Moja pozornosť
bola smerovaná prevažne k tým
príspevkom, ktoré sa venujú podobným
témam ako ja. Napríklad prepojenie
obrazu a textu, ktoré uvádzala Mgr.
Veronika Čigarská, ale aj myšlienky Mgr.
Lenky Jarušinskej. Z iného súdku
výskumov ma zaujal i vstup Mgr.
Kataríny Šetinovej, ktorá sa zaoberá
pohybom na primárnom stupni
edukácie.

**Mgr. Patrícia Karnišová,
Mgr. Miroslava Cimermanová,
Mgr. Michaela Pastieriková**

Nadané deti

prednášali na Pedagogickej fakulte PU v Prešove

Foto: RNDr. František Franko, PhD.

Čo o nich vieme a ako by sme ich vedeli rozoznať od nás „bežných“? Ako sa im venovať a ako s nimi pracovať či komunikovať? Týchto pár otázok mi preletelo hlavou hneď, keď som sa dozvedela o ich návšteve na našej fakulte. Dňa 7. novembra 2022 v priestoroch Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove sa konala nesúťažná prehliadka ročníkových prác intelektovo nadaných žiakov prešovských základných škôl v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku. Prehliadku ročníkových prác nadaných žiakov zorganizovala Katedra špeciálnej pedagogiky PF PU v Prešove.

Na prvý pohľad som videla malé zvedavé tváre, ktoré boli plné očakávania a túžby. Niektorí mali strach, ale to, čo som na prvý pohľad nemohla vidieť, boli ich vedomosti, ich rýchle a spontánne reakcie či humor, ktorý nás sprevádzal celú prehliadku. Prehliadka ročníkových prác bola sprevádzaná fantazijnými príbehmi, našou kultúrou a sviatkami, prepojenou hudbou a tematickým oblečením. Prezentácie prác ma uchvátili z vizuálneho hľadiska, ale taktiež oceňujem rečnícky prejav autorov. Ďalšie témy, ktoré boli odprezentované, neboli o nič menej zaujímavé. Dozvedeli sme sa o posunkoch a hluchonemých občanoch, o sukulentoch a ich starostlivosti. Dotkli sme sa aj iných

prírodných tém, napríklad individuálne osobitosti geparda, motýľov, rýb či kraba. Zaujímali sme sa aj o geografiu, kde sme určovali kontinenty, či mali sme možnosť vidieť 3D zobrazenie osemtisícoviek. Prezentujúci géniovia predviedli krásne a naozaj obohacujúce prezentácie.

Vedel by si odpoveď na tieto otázky?

- Na čo slúžia pichliače sukulentom?
- Na čo slúži chvost gepardovi?
- Aké sú štádiá vývinu motýľa?
- Ako sa starať o kraba?
- Ako je telo človeka prepojené s hviezdny prachom?
- Čo je teleskop?

Pokiaľ nie, tak si určite chýbal na prezentácii... ale nie, srandujem. Ale pokiaľ by si tam bol, tak by si si to určite po jednotlivých prezentáciách zapamätal.

Na záver by som mohla zhodnotiť, že prezentácia ročníkových prác nadaných detí vo mne vzbudila zvedavosť, motiváciu, potrebu rozvíjať sa

v rámci pedagogickej činnosti a potrebu zaoberať sa tematikou nadaných a talentovaných žiakov. Uvedomila som si, že nadané deti nedokážeme odhaliť na prvý pohľad, no po pár minútach počúvania dokážeme spozorovať ich individuálne osobitosti. Tie malé tváričky, ktoré s nadšením prezentovali pre vysokoškolákov, boli pre mňa motiváciou, že **nadchnúť sa pre niečo má zmysel**. Bola by veľká škoda, keby všetky tie talenty, ktoré sme mali možnosť vidieť, neboli podporované a ešte väčšia škoda by bola, keby kvôli nedostatku vedomostí či rozhladu spoločnosti mnohé talenty ostali prehliadané.

Naša fakulta sa snaží byť s nadanými žiakmi v spojení, a preto určite, keď bude opäť organizovať takúto „prednášku“, určite neváhajú a príd.

Bc. Simona Stašaková

Foto: RNDr. František Franko, PhD.

Foto: RNDr. František Franko, PhD.

Z rozprávky do rozprávky

Jesenný deň materských škôl

Tak predsa! Po dvojročnej pauze to opäť prišlo. Naše veľké, no prázdne chodby Pedagogickej fakulty PU v Prešove konečne rozžiaril detský smiech, džavot, zábava či volanie po detskom úprimnom svete. Dňa 28. októbra 2022 sa oslavoval na pôde PF Deň materských škôl a my, predškoláčky, materáčky, sme si takúto veľkú udalosť nemohli nechať ujsť. Na túto milú tradíciu, ktorá sa konala už šiestykrát, sme sa hrdo pripravovali my, študentky druhého ročníka magisterského stupňa v študijnom programe predškolská pedagogika, a to pod vedením PaedDr. Moniky Miňovej, PhD. Tento významný deň sme spoločne

ozvláštnili rôznymi aktivitami a súťažami, ktoré boli pripravené pre deti našich cvičných materských škôl. Na prípravách, ako sme spomínali, sme sa zúčastnili my, no v deň D nám prispeli veľkou pomocou aj naše následníčky, prváčky magisterky.

Viete, že po chodbách sa pohybovali rôzne rozprávkové postavičky? Pýtate sa prečo? Odpoveď je veľmi ľahká! Téma tohto dňa bola predsa „Z rozprávky do rozprávky“. Ale na to, aby sme sa mohli prenášať v prúde rozprávok, musel túto veľkú akciu otvoriť jeden taktiež veľký človek. Bol ním prodekan PF PU v Prešove, doc. Mgr. Radoslav Rusňák, PhD. No pán docent to teda otvoril vo veľkom štýle! Jeho

interaktívny uvádzací príhovor bol natoľko pútavý a zároveň vtipný, že svojim slovom zaujal nielen deti, ale aj pani učiteľky. Uvádzajúcu štafetu príhovorov potom prebrala naša víla PaedDr. Monika Miňová, PhD., ktorá si k sebe nakoniec pozvala jedného vzácného hosťa. Bol ním veľký ujo spisovateľ. Keďže v tento deň mali sviatok všetky deti, zo všetkých materských škôl, aj on si pre nich niečo pripravil – bola to rozprávka. Lenže čo sa stalo-nestalo? Jeho rozprávka pre deti sa mu stratila, preto ich poprosil o pomoc, aby mu pomohli túto rozprávku nájsť. Po tejto výzve prišiel „kráľ“ a vysvetlil deťom, čo a ako budú robiť.

Po úvode sa deti rozdelili na plnenie aktivít, ktoré boli rozdelené do piatich stanovišť – tried. Prvá zastávka sa niesla pod názvom „Rozprávková maskérňa“, kde si deti vyrábali škrabošky. Druhé malo názov „Šípková Ruženka“. Tu deti spoločne so sudičkou a hudobno-pohybovou hrou zachránili Šípkovú Ruženku. Pri treťom stanovišti deti triedili kukuricu, jačmeň a fazuľu, pretože boli „Popoluškini pomocníci“. Na štvrtom stanovišti si mali možnosť pozrieť divadielko „Trpasličie príhody“. Posledné, piate stanovište sa nachádzalo na chodbe, kde sa deti hrali s padákom a balónmi.

Po tom, ako úspešne absolvovali každú aktivitu, dostali nálepku na kartičky, ktoré mali zavesené na krku. Na nálepkách boli obrázky – vlk, horár, košík, červená čiapka. Nakoniec, keď sa deti znova zhromaždili na chodbe, pomohli ujovi spisovateľovi nájsť

stratenú rozprávku prostredníctvom nápovede – nálepkách na kartičkách. Spoločne tak našli rozprávku, ktorou bola „Červená čiapočka“. Dokonca ich po uhádnutí sama Červená čiapočka a vlk navštívili s krátkym divadielkom.

Celú rozprávkovú atmosféru dotvárali aj maskoty pre deti – Jednorožec a Panda, ktoré vytvárali deťom na tvárach úsmev. Prichystaná bola pre nich aj fotostena s princom a princeznou. Na záver sa rozprávkové postavy rozlúčili s deťmi tančekom „A ram sam sam“. Okrem množstva zážitkov a spomienok si deti odniesli aj sladkú odmenu.

Tak, ako mali deti možnosť zažiť niečo nové, to bola nová skúsenosť aj pre nás. Veľmi nás tešilo, keď sme na tvárach detí videli úsmevy a radosť v očiach. Vtedy sme vedeli, že nie je márne to všetko, čo sme si pre nich pripravili a koľké hodiny sme pri tom strávili. Je to super skúsenosť, ktorá nás spojila a preverila, či dokážeme spolupracovať ako jeden celok. A v neposlednom rade nás teší to, že sme začali túto tradíciu po covidovej pauze a veríme, že sa táto milá a zaujímavá akcia bude organizovať čo najdlhšie.

**Bc. Zuzana Žilková
Bc. Martina Bačinská**

Foto: Patrik Eliáš

„Súkromná“ imatrikulácia

Počas „Týždňa vedy a techniky“ 2022 sme zároveň oslávili aj Deň pedagogickej fakulty. Študenti, pod vedením učiteľov, si pripravili pre svojich kolegov rôzne workshopy, aktivity či súťaže. Súčasťou tohto dňa bola pre nás, druháčky magisterky, aj interná imatrikulácia prváčok magisterského stupňa v študijnom programe predškolská pedagogika. Na našej fakulte, ako aj na iných, sa v prvom ročníku bakalárskeho stupňa organizuje imatrikulácia. No my, predškoláčky PF PU v Prešove, si organizujeme aj našu „súkromnú“ imatrikuláciu. Robíme to preto, lebo hoci je to náročné štúdium, je to zároveň najmilšie a najúprimnejšie

zamestnanie, aké sme si mohli zvoliť. Práve preto považujeme za dôležité, aby tomu predchádzalo takéto oficiálne, ale zároveň hravé vovedenie do budúcej roly učiteliek materskej školy. Túto akciu sme si pre nich pripravili my, ich o rok staršie spolužiačky, pod vedením PaedDr. Moniky Miňovej, PhD.

Téma imatrikulácie sa niesla v téme Dňa pedagogickej fakulty, teda „Veda a technika“. Na začiatku sme prváčky privítali milým slovom a vysvetlili im, aká skúška ich dnes čaká a prečo je to dôležité. Aktivity boli zamerané na ich vedomosti, zručnosti a schopnosti a týmto kvázi prieskumom sme chceli zistiť, či sú adepty

vhodné na štúdium tohto nádherného programu. Hodnotili ich tie najkompetentnejšie osoby, a to ich samotné učiteľky a zároveň členovia Katedry predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie – samotná garantka programu prof. PhDr. Ľudmila Belásová, PhD., vedúca katedry PaedDr. Janka Ferencová, PhD., a samozrejme, PaedDr. Monika Miňová, PhD.

Dievčatá, prváčky, v tomto prieskume predstavovali ľudskú činnosť a druháčky boli vedkyne v bielych plášťoch, teda, my sme predstavovali vedecko-výskumnú časť. Prváčky čakali „iba“ štyri, no veľmi dôležité skúšky. V prvej aktivite bolo ich úlohou nafúkať balón ústami, pričom my sme použili pumpu. V druhej úlohe dostali metličky so zmetákom a ich úlohou bolo pozametať rozsypanú pšenicu. My sme, samozrejme, použili vysávač. Tretia úloha preverila ich vedomosti, lepšie povedané, prácu s knihou, v ktorej mali hľadať informáciu. Vedkyne použili telefón s internetom. V poslednej úlohe si odskúšali prácu s metličkou a vajíčkom. Úlohou bolo oddeliť bielka od žĺtkov a následne metličkou vyšľahať tuhý sneh. My sme použili mixér.

Pýtate sa, ako to celé vlastne dopadlo? Veľmi zaujímavo! Prváčky, resp. ľudská činnosť nesklamala, pretože to skončilo 3:1 pre ľudskú činnosť.

Aby sme nezabudli, po každej aktivite ich čakala ešte jedna malá (veľká?), milá (nemilá?) povinnosť. Vzhľadom k tomu, že

sú to už titulované pani učiteľky a mali by mať ŠVP v malíčku, preto vždy, keď dokončili aktivitu, dostali tento dokument a v skupine mali nájsť taký výkonový štandard, ktorý plnili pri konkrétnej aktivite. Až po splnení tohto zadania nasledovala reflexia a hodnotenie od zodpovednej osoby, ktoré sme spomínali vyššie.

Na záver imatrikulácie sa naša ctená porota poradila a následne zhodnotila, že **študentky prvého ročníka sú vhodné adeptky na štúdium tohto programu**. Štúdium potvrdili sľubom, ktorý hromadne a dostatočne nahlas odrecitovali počas toho, ako všetky stojac v kruhu sa dotýkali štátneho kurikula. Po sľube im garantka nášho študijného programu prof. PhDr. Ľudmila Belásová, PhD., odovzdala imatrikulačné listy, ktoré „spečatili“ ich štúdium. Po odovzdaní imatrikulačných listov sme sa my, vedkyne, rozlúčili s našimi prvákami spoločným „Belgickým tancom“.

Hoci nás táto imatrikulácia kvôli pandémie obišla, boli sme veľmi rady, že sme takýmto spôsobom mohli spríjemniť deň aspoň našim, o rok mladším, spolužiackam. Ich úsmevy a smiech nás presvedčili o tom, že sa im aktivity páčili. Preto veríme, že sa im v štúdiu bude dariť a o rok takto zimatrikulujú zase nové, budúce pančelky.

Bc. Zuzana Žilková
Bc. Martina Bačinská

Foto: Patrik Eliáš

Ako Paľko Dobšinský zbieral rozprávky

23. novembra 2022 sme na pôde Pedagogickej fakulty PU v Prešove privítali spisovateľku **Silviu Kaščákovú**, ktorá si svojim humorom dokázala získať pozornosť celého publika. Táto skromná žena v sebe má veľké nadanie, ktoré naplno využíva ako:

1. Učiteľka

Silvia učí na Katedre predškolskej a elementárnej pedagogiky PF Katolíckej univerzity v Ružomberku, ale predtým pracovala aj ako učiteľka či vychovávateľka na základnej škole. Ako pedagogička sa venuje najmä literatúre pre deti a mládež, didaktike literatúry, kreatívnemu písaniu, tvorivej dramatike a rétorike. Učenie ju baví na všetkých stupňoch škôl. Toto povolanie si vybrala, pretože to bola jasná a jednoduchá cesta, ale, samozrejme, našla

v nich mnohé zákutia. Keby sa nestala učiteľka, tak „*to sa mi len tak zdá, že by som sa venovala právu*“.

2. Textárka

Ak už ste niekedy, milí čitatelia, počuli slová: „Bezpečné priepasti v nás, ktorý útes zdoláš skôr? Tu nízko sme oblohou dotknutí. Myšlienky padajú z nôh, skaly búšia dolu z hôr...“ zo skladby „Bezpečné priepasti“ od Katky Knechtovej, tak práve Silvia Koščová je ich autorkou. Píše texty aj pre Katku Koščovú, Komajotu a iných. Bola oslovená aj na texty pre deti, ale zatiaľ sa spolupráca neuskutočnila, no pozitívne verí, že raz bude aktívne písať aj texty k detským piesňam, pretože umelci sú prajní, posúvajú si medzi sebou telefónne čísla a e-maily. Pre Silviu je stále prekvapením, koľko ľudí na Slovensku chce

spievať, a vrelo podporuje všetkých začínajúcich umelcov, či už spevákov alebo autorov, pretože každý raz nejakým spôsobom začínal. „Nikoho netreba odmietať, lebo nevieme, čo sa z neho jedného dňa môže stať.“

3. Poetka pre dospelých

Ako poetka pre dospelých debutovala v roku 2015 s útlou básnickou zbierkou *Krmiť leva* z edície „verše online“ časopisu *Vertigo*. Nachádza sa v nej 21 básní, pričom viaceré majú epický základ a stvárnajú tak určité zlomky ľudských osudov. Autorka v nich uplatňuje prvky prózy a voľný verš ešte viac podčiarkuje ich príbehovosť. Zatiaľ čo v tvorbe pre deti Silvia využíva humor a veselosť, v poézii pre dospelých píše o dese a smrti. Na besede svojim poslucháčom prečítala jednu z básní pod názvom *Aké ľahké je krmiť leva*. Hneď prvými veršami potvrdzuje svoje slová: „Bráničku síce niekto stráži, ale pod svetlom / môžem preniesť kusy mäsa. / Zostáva po mne krvavá stopa, / ale nikoho nevidieť.“ „Najviac sa chvejem, keď píšem svoju poéziu pre dospelých, veľmi by ma ranilo, keby mi niekto napísal, že sú tieto texty slabé,“ hovorí Silvia Kaščáková.

4. Prekladateľka z poľského jazyka

Silvia prekladá Wislawu Szymborskú. Keď Silvia začala prekladať jej prvé dielo, netušila, že ide o držiteľku Nobelovej ceny. „Pri prekladateľstve treba mať na pamäti, že

sa prekladá z kultúry do kultúry, treba poznať nástrahy prekladu a poznať aj iné preklady,“ hovorí Silvia Kaščáková. Prekladať prózu a rozsiahlejšie diela si netrúfa, preto zostáva pri svojej milovanej poézii, ale preložila aj novely pre mladší školský vek *Miška a jej malí pacienti*, *Samko* a mnoho ďalších. Za najvzácnejší a najkvalitnejší preklad považuje lyrické dielo pre deti *Dom z iného sveta* (Malgorzata Strkowska-Zambora).

Foto: Patrik Eliáš

5. Spisovateľka

Jej najnovšia kniha vyšla ešte len tento rok, ale už teraz pracuje na novej básnickej zbierke *Osem miliárd ľudí*, ktorá by mala vyjsť v roku 2024. Budú to verše o tom, že každý človek na svete je iný a výnimočný a hoci by si každý zaslúžil vlastnú básničku,

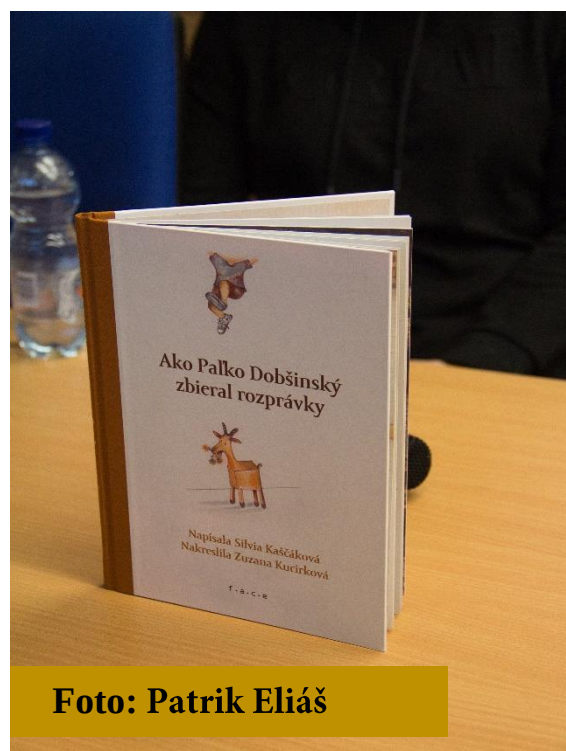
v zbierke bude podľa plánu 40 básničiek, napríklad o Zemplínčanovi, Šarišanovi, mame v IT, utečenkini, mlčiacom dedkovi a mnohých ďalších zaujímavých osobnostiach.

Po ukážke toho, čo všetko Silvia Kaščáková robí, bola aj samotná autorka veľmi prekvapená, ako to všetko zvláda a dokáže stíhať. Hovorí: *„Neviem, začala som ako dvadsaťjedenročná a zrazu už mám tolko rokov. Nepíšem každý deň, aj oddychujem a potom vydám zo seba naraz veľa.“* Najviac ju teší to, čomu sa v danom období venuje, či už je to prekladateľstvo, textárstvo a iné. Dokonca nám skromne prezradila, že cestou na besedu sa stretla s Katkou Koščovou a dohodla si s ňou nejaké nové texty.

Počas besedy sa spisovateľka zaujímal, kto z publika píše poéziu a neustále počas rozprávania povzbudzovala prítomných poslucháčov, aby sa nebáli písať a tvoriť. *„Nie všetci môžu vydávať knihy a cédečká, lebo to by bola zase konkurencia, ale určite vás podporujem v písaní. Posielajte veci na súťaž.“* Silvii v mladosti veľmi pomáhali práve súťaže. Už len to, že sedí na rozborových seminároch, ju tešilo, pretože počúvala porotu zostavenú z mladých i starších ľudí, ktorým sa páči niečo iné, a fascinovalo ju, že dokážu jednotne vybrať najlepšie diela. To, na ktorom mieste už autor skončí, je subjektívne, ale úpenlivo počúvala, čo hovoria človeku na prvom, druhom aj na treťom mieste.

„Každý v súčasnosti dokáže napísať knihu, ale treba vedieť preraziť a určiť si svojho adresáta. Spisovateľ potrebuje čitateľa, ale aj garanta, ktorý je aj literárny vedec.“ Pre Silviu je takýmto človekom Ján Gavura z vydavateľstva FACE. *„Spoznali sme sa a odvtedy sa naše cesty prepletajú, berie ma vážne, stále ma podporí a málo čo mi odmietne. Ja si zase nechám poradiť, lebo som váhava. On mi do toho veľa nezasahuje a ja som so zmenami nebojovala.“* V tomto vydavateľstve vydala svoju najnovšiu knihu:

Ako Palko Dobšinský zbieral rozprávky

Ako už názov napovedá, je o významnom zberateľovi ľudových rozprávok. Tohto spisovateľa si Silvia Kaščáková vybrala, pretože o ňom veľmi často učí svojich študentov a aj na základe podnetných otázok, ktoré im dávala, napríklad „Ako Dobšinský zbieral

rozprávky? Zbieral ich do košíka?“, rozvinula príbeh. Rozhodla sa to urobiť pomocou poézie a nie prózy, pretože: „*ja neviem napísať prózu, lepšie sa mi premýšľa v obrazoch, mám rada poéziu, nikdy nenapíšem prózu. Dúfam*“.

Samotné písanie knihy jej netrvalo dlho. „*Požičala som si knihy, ale naozaj iba požičala. Čítala som z nich veľmi málo. Nepozerala som si o ňom veľa, čo je naozaj škoda. Napísala som to dosť chytré, neskôr by som to určite napísala dlhšie. Veľa informácií som ešte nevedela*.“ Keď navštívila jeho rodné mesto Drienčany, miestni jej povedali množstvo zaujímavých informácií. „*Mne úplne stačilo dozvedieť sa, že on stále písal po stojacky na takom vysokom stolčeku, ktorý tam majú*.“

Po analýze textu na seminároch tento text pôsobí skôr ako literatúra faktu alebo biografická a nie ako poézia. Silvia túto skutočnosť prijala s humorom: „*Už budem vedieť, že ak mi niekto povie, že to nie je dobré, tak ja mu poviem, že je to len iná kategória*.“ Otvorene odpovedala aj na otázky, či mal Pavol Dobšinský psíka menom Bodrík. „*Nie, to som si povymýšľala. Otvorila som si zlatý fond a prečítala názvy jeho príbehov. Sedelo mi to do príbehu*“, odpovedala Silvia. No a či bol Dobšinský ako dieťa lenivý? „*Neviem, ale tak, ktoré decko nie je lenivé?*“ Autorka teda ukázala, že aj veľikán štúrovskej generácie v období romantizmu bol niekedy malým chlapcom, ktorý má svoje neduhy a snaží sa ich nejakým spôsobom poraziť. Jeho príbeh

napísala s ľahkosťou a dá sa porovnať s reálnym dieťaťom. No, aby sa priblížila aj dnešným deťom, použila slová ako Instagram, tablet, internet a iné. „*Na začiatku mi vychádzal rým gram – Instagram a aj som rozmýšľala, či to nie je lacný rým, ale objavili sa aj ďalšie... Urobila som aktualizáciu vo veršoch*...“ So smiechom dodala: „*Aspoň nezavrú knihu hneď na začiatku*.“

Okrem obsahu a jazyka môžu prilákať čitateľov aj ilustrácie v knihe, ktoré robila Silviina sestra Zuzana Kucirková. Pri maľovaní jej Silvia nechala voľnú ruku a popustiť uzdu fantázii. Pracovala hlavne s hnedou, čiernou a sivou farbou, vďaka čomu na papieri vynikli básne a jednoduchým a nenapodobiteľným spôsobom nechali zo stránok víriť oheň a prach, oživilí Palka a jeho kamarátov. No ako to u sestier býva, ich spolupráca bola ťažká, ale milá, a keďže kniha bola ich spoločným debutom, radosť a šťastie sa v rodine zdvojnásobilo.

Súlady umeleckých a jazykových prostriedkov a obrazu urobili z knihy *Ako Palko Dobšinský zbieral rozprávky* kvalitné dielo. Doc. Mgr. Radoslav Rusňák, PhD., to potvrdil svojimi slovami na záver besedy: „*Strhli ste Dobšinského z neba a dali ho do školskej lavice, oživilí ste ho a dali mu nový život*.“

Lucia Puškášová

Autor práce: Dominika Kuciariková

KEĎ RAZ BUDEM VEĽKÝ, BUDEM UČITEĽOM

Zažiť všetko na jednom mieste a v jeden okamih

Projektová prax optikou študentky

Nebolo to tak dávno, čo sme ukončili štúdium na vysokej škole. Tomu však predchádzala aj najdôležitejšia časť vysokoškolského štúdia – súvislá pedagogická prax. Pedagogická fakulta PU v Prešove ponúkla študentom aj v tomto akademickom roku okrem súvislej pedagogickej praxe aj projektovú prax, ktorá trvala dva týždne. Cieľom tejto projektovej praxe bolo zvýšiť počet hodín pedagogickej praxe v letnom semestri končiaceho roka magisterského štúdia a tým zvýšiť kvalitu získavania profesijných kompetencií budúcich pedagogických zamestnancov – učiteľov predprimárneho vzdelávania.

Ako absolventka Pedagogickej fakulty PU v Prešove môžem z vlastnej skúsenosti povedať, že je to veľkým prínosom a obohatením realizovať prax samostatne, plánovať a projektovať obsah výchovno-vzdelávacej činnosti pod dohľadom skúseného cvičného pedagóga. Bola to jedinečná príležitosť dostať spätnú väzbu od erudovanej osoby, odhaliť svoje silné, ale aj slabé stránky, na ktorých je potrebné stavať a pracovať. Mojou výhodou pri plánovaní výchovno-vzdelávacej činnosti vo vybranej materskej škole bolo poznanie úrovne detí, ich individualít a vďaka tomu som dokázala odhadnúť, aké úlohy sú pre nich vhodné

a súčasne aj zvýšiť ich aktuálnu vývinovú úroveň.

Hlavným cieľom mojej projektovej praxe bolo v edukačnom procese využívať hravú zážitkovú formu či outdoorové vyučovanie a klásť dôraz na to, aby deti získané poznatky, zručnosti a návyky vedeli uplatniť v praktickom živote. V neposlednom rade tak pomáhať formovať vlastnú jedinečnosť a životné kompetencie tak, aby získali základ, ktorý im prinesie potešenie a motiváciu do ďalšieho vzdelávania. Realizovaná projektová prax reflektovala aj potreby mojej aplikačnej časti diplomovej práce venovanej outdoorovej edukácii, v ktorej som naplno využila vonkajšie prostredie areálu materskej školy na uskutočnenie aktivít v rôznych formách denných činností.

V téme týždňa „Malí environmentalisti“ sme rozprávali o odpadoch, rôznych ekologických problémoch a rôznymi aktivitami som sa snažila pomôcť pochopiť potrebu ochrany prírody, eliminácie odpadov, potrebu separovania a recyklácie. Krásnou aktivitou, ktorou si deti mohli vyskúšať recykláciu odpadov, bola výroba recyklovaného papiera, z ktorého si deti následne vytvorili obraz, a servítkovou technikou ho dotvorili do konečnej podoby a vytvorili si tak galériu recyklovaných obrazov. Túto aktivitu som s deťmi

realizovala aj počas pobytu vonku, kedy sme si vytvorili vhodné podmienky na prácu a recyklovaný papier vyrobili a dozdobili sušenými kvetmi, a nechali obrazy vyschnúť na slnku.

Ďalšou vydarenou aktivitou bolo šitie plotov, kedy som deťom ponúkla vopred nastrihané farebné pásy z odpadkových košov, ktoré slúžili na prepletanie. Deti pracovali najprv samostatne, manipulovali s materiálom, viazali uzol a následne sa snažili nájsť spôsob, ktorým dosiahli určitý tvar. Prepletali pásy okolo očiek plotu, priväzovali a obtáčali pásy, kým spoločne vytvorili akýsi zmysluplný obraz – slnko. Na tejto aktivite som pracovala s deťmi počas viacerých dní a v menších skupinách podľa ich preferencií.

Završením tohto týždňa bol zber odpadkov v celom areáli školského dvora, ktorý bol realizovaný hrou súťažnou formou. Každé dieťa dostalo svoju igelitovú rukavicu a svojím konaním tak pomohlo zveladiť svoj školský dvor.

Druhý týždeň projektovej praxe sa opieral o tému týždňa „Počuješ, kto spieva?“, teda sa venoval téme vtáctva, živočíšstva a jeho ochrany. V nadväznosti na Medzinárodný deň vtáctva (1. 4.) začal týždeň projektu pozorovaním vtákov, počúvaním zvukov a ich identifikovaním podľa rôznych charakteristických znakov. S deťmi sme si v rámci tejto témy inštalovali vonku na školskom dvore napájadlo, ktoré sme vytvorili pomocou misky z kvetináča. Misku pre vtáčikov deti najprv namaľovali a následne naplnili kameňmi a zaliali ju vodou. Deťom vysvetlíme, že sa musia pravidelne o vodu starať, dolievať ju. Kamene sú v napájadle hlavne preto, aby sa malý hmyz vo vode neutopil, ale aby sa mohol po kameni vyplaziť von. Nasledujúci deň sme sa rozprávali o význame včiel a ich potrebe pre človeka. Deťom vysvetlíme, že nielen včely, ale aj iný hmyz si stavia svoje domčeky, a preto sme si urobili aj na našom

školskom dvore hmyzí hotel, v ktorom môžu prebývať.

V ďalších dňoch tohto projektu som deti motivovala príbehom o strážcoch lesa – Lesinkoch, ktorí dohliadali na každý strom, vtáčika či zver. Vedeli o všetkom dobrom aj

zlom, čo sa v lese stalo. S deťmi sme na základe tohto príbehu vytvorili na školskom dvore zo stromu Lesinku – strážkyňu školského dvora. Najprv sme vytvorili parochňu pomocou vlny a z nazbieraných prírodnín vytvorili oči, ústa a zuby. Tie deti vytvorili aj s využitím cestovín, plastelíny či medeného drôtika. V nasledujúcich dňoch bola Lesinka tou najlepšou kamarátkou, na ktorú sa pri každom pobyte vonku deti tešili.

Lesinke – strážkyňi dvora sme na konci týždňa zaspievali a zahrali oslavnú pieseň. K spevu sme vytvorili rytmický sprievod s prírodninami – kamene, šišky, orechy, paličky a kôru, s ktorou sa snažili vytvoriť zvuk a rytmizovať nimi búchaním a trením o seba. S deťmi sme si zaspievali známu pieseň „Hráť si hráť, prvýkrát, na kamienky – na paličky – na oriešky – na šištičky – takto tak...“.

Foto: archív autorky

Verím, že som týmto outdoorovým projektom a realizovanými aktivitami prispela k pozitívnej zmene najmä u detí a zbúrala predsudky pedagógov materskej školy, v ktorej som túto svoju projektovú prax realizovala. V neposlednom rade inšpirovala aj Vás čitateľov, ktorí ste sa dostali k tomuto článku.

Myslím si, že realizáciou outdoorovej edukácie sa stávajú deti kreatívnejšie, flexibilnejšie, vytvára sa u nich kritické a hodnotiace myslenie. Rozvíjajú sa komunikačné a sociálne zručnosti, nadobúdajú praktické skúsenosti a zručnosti. **Príroda a vonkajšie okolie nás učí byť autentickými, učí nás zastaviť sa v danom okamihu a vnímať ju všetkými zmyslami. To je ten pravý zmysel, zažiť všetko na jednom mieste a v jeden okamih.**

Myšlienka na záver... Poďme s deťmi vonku každý deň, doprajme im živú prírodu a možnosť rozvíjať sa v nej. Doprajme im to v ten správny čas. Kedy potom, keď nie teraz?

Mgr. Dominika Maďarová

Vyskúšať si rolu svojho budúceho povolania

Úvodná pedagogická prax (projektová) v materskej škole

Po minulé roky sa pedagogická prax kvôli pandémie COVID-19 nerealizovala podľa štandardného postupu. Vďaka projektu *Zvyšovanie kvality pregraduálnej prípravy študentov Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove v kontexte prepojenia s potrebami praxe, ITMS2014+: 312011Z171* sme so spolužiakmi uvítali možnosť absolvovať prax v zimnom semestri v tomto akademickom roku 2022/2023.

Úvodnú pedagogickú prax (projektovú) sme všetky študentky prvého ročníka magisterského stupňa študijného programu predškolská pedagogika realizovali v priestoroch materskej školy Čergovská 14 v Prešove. Materská škola Čergovská 14 v Prešove sa nachádza na sídlisku Sekčov a radí sa k pomerne mladým materským školám. Jej fungovanie sa datuje od 1. februára 1991. V materskej škole prebieha celodenná starostlivosť o deti od dvoch do šiestich rokov, pre ktoré je zabezpečovaná výchova a vzdelávanie kvalifikovanými pedagogickými zamestnancami. Od školského roku

2009/2010 realizuje materská škola výchovu a vzdelávanie podľa Školského vzdelávacieho programu s názvom „Letíme s včielkou a spoznáваме svet“. Riaditeľkou materskej školy Čergovská 14 v Prešove je pani PaedDr. Vlasta Gmitrová, PhD. Ak sa budete chcieť niečo navyše dozvedieť o tejto materskej škole, tak Vám ponúkame odkaz na webové sídlo materskej školy: <https://mscergovska.vadium.sk/>

Foto: Dostupné z internetu

Projektová prax sa realizovala v mesiaci október 2022 po dobu piatich dní. So spolužiakmi sme boli rozdelené do štyroch skupín po tri študentky k jednej cvičnej pani učiteľke. Z dôvodu nepárneho počtu dievčat bola jedna skupina na praxi štvorčlenná. V tretej triede bola spolužiakom pridelená veková kategória 2. – 5. ročných detí. Moja skupina a ďalšie dve skupiny sme dostali pridelenú vekovú kategóriu 3. – 6. ročných detí. Heterogénna (zmiešaná) veková kategória detí v jednotlivých triedach bola pre nás všetky neľahký oriešok, navyše ak sa v triedach nachádzali aj deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP).

V triede, v ktorej sme boli spolu so spolužiakmi pridelené, sa nachádzal chlapec s poruchou autistického spektra

a dve deti s ADHD a ADD. Realizovať prax v takejto triede bola pre nás všetky veľká životná výzva a zároveň skúsenosť po stránke pozitívnej, ale aj negatívnej. Obdivovali sme našu pani cvičnú učiteľku Štellmachovú, ktorá sa deťom každý deň venovala celým srdcom a ako zvládala organizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu všetkých vekových kategórií, ako aj deti so ŠVVP. Spolu so spolužiačkami v našej skupine sme pre chlapčeka s poruchou autistického spektra vytvorili individuálny pracovný a relaxačný kútik, ktorý bol preňho „teritóriom“, miestom pre úkryt a relax. Do kútika sme zakomponovali kartičky pre autistov, ktoré mu pomáhali pri vykonávaní určitých činností. Vyrobili sme mu taktiež jednoduché hudobné nástroje, ako napríklad činely zo škrupinky orechov a rumba gule. Dôvodom výroby hudobných nástrojov bolo zistenie, že tento chlapček s autizmom inklinoval k hudobným impulzom. Kútik sme ladili do príjemných, upokojujúcich a ne podráždivých farieb.

Foto: archív autorky

Táto skúsenosť nám v rámci našej projektovej praxe dala veľmi veľa, rozšírila nám ďalšie oblasti poznania a prinútila sa zamyslieť nad rôznorodosťou učiteľského povolania.

Téma týždňa bola v každej triede rovnaká a tou témou boli „farby“. Vďaka tejto téme sme sa mohli všetky skupiny študentiek s deťmi kreatívne realizovať a vyžiť. Nápadov na zrealizovanie činností s deťmi bolo nespočetne veľa. Materská škola disponovala veľkým počtom didaktických pomôcok, čo bolo pre nás všetky veľmi inšpiratívne. Spolužiačky vytvárali s deťmi šarkanov a šarkanice, jesenné dekorácie do príbytkov, hľadali poklad, zbierali plody jesene, spoznali pani Jeseň, zbierali listy a pomocou nich tvorili nezvyčajné práce, kúzlili s farbami v tvorivom ateliéri alebo spievali a tancovali. Všetky činnosti boli zamerané na jesennú tematiku. V priestoroch materskej školy sa nachádza aj tvorivý ateliér, ktorý sme počas praxe všetky skupiny navštívili a spolu s deťmi vytvárali kreatívne výtvary.

V rámci piatich dní sme so spolužiačkami v materskej škole zažili mnoho pekných a zaujímavých chvíľ plných smiechu a huncútstiev. Všetky tieto okamihy nám ukázali reálny pohľad na život v materskej škole a rôznorodosť detských duší. **Prepojenie teoretických poznatkov s praxou nám taktiež napomohlo nakuknúť do reálneho života v materskej škole, vyskúšať si rolu svojho budúceho povolania a aplikovať svoje**

teoretické poznatky či vrodené danosti do školskej reality. Vďaka tejto projektovej praxi sme mali možnosť si plánovať a projektovať aktivity, ktoré sme s deťmi následne realizovali. Vďaka nim sme mali príležitosť zažiť rôzne situácie prinášajúce radosť, zodpovednosť, obozretnosť, pochopenie či empatickosť. Z tejto praxe si v neposlednom rade odnášame mnoho vzácných zážitkov, inšpirácií a skúseností, ktoré veríme, že flexibilne a tvorivo využijeme v rámci štúdia na ďalšej pedagogickej praxi.

Ďakujeme, že v rámci projektu sme sa mali možnosť zúčastniť pedagogickej praxe, ktorej naozaj nikdy nie je dosť a táto bola pre nás v prvom ročníku magisterského štúdia v zimnom semestri veľkým prínosom, obohatením a zároveň ozvláštnením.

Bc. Lenka Dujavová

Prvé dva články sekcie *Keď raz budem veľký, budem učiteľom* pripravila spolu so študentmi PaedDr. Monika Miňová, PhD., za čo jej je Artuš veľmi vďačný.

Foto: archív autorky

Žiaci 9. ročníka spolu s hodnotiacou komisiou akcie Životopisy

Pozrieť sa na školstvo z trochu iného uhla pohľadu

Projekt Zvyšovanie kvality pregraduálnej prípravy študentov Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove v kontexte prepojenia s potrebami praxe, ktorý sa realizuje na fakulte od roku 2020 a jeho cieľom je skvalitnenie prípravy nás, budúcich pedagogických zamestnancov, ponúkal vo svojich začiatkoch aj stáž pre študentov končiacich ročníkov magisterského stupňa.

Stáž v rozsahu dvadsať hodín som mohla absolvovať pod vedením vedúceho pedagogického zamestnanca a tak som sa stala stážistkou u pani PaedDr. Zuzany Perželovej, ktorá je riaditeľkou Súkromnej základnej školy DSA na Mukačevskej ulici v Prešove.

Počas našich prvých stretnutí sme si s pani riaditeľkou dôkladne premysleli a následne naplánovali, čomu sa budeme primárne venovať. Aktivít, ktorým sa táto škola venuje, bolo neúrekom, práca riaditeľky zahŕňa mnoho administratívnych

a manažérskych činností. Mali sme teda z čoho vyberať. Avšak, aj napriek našej precíznosti v plánovaní sa toho počas dní, ktoré som tam mohla byť, stalo toľko zaujímavého a neplánovaného, že som z toho častokrát ostala veľmi prekvapená.

V prvý deň sme sa venovali chodu základnej školy z pozície riaditeľa. Bola som oboznámená s možnosťami a funkciami portálu edupage, cez ktorú fungujú už takmer všetky základné, ako aj stredné školy na Slovensku. Učitelia tam majú možnosť pridávať žiakom známky v rámci jednotlivých predmetov, zapisujú tiež prebrané učivo či každodenné domáce úlohy. Rodičia im zasa cez tento portál môžu pohodlne napísať ospravedlnenku či zistiť si termín plánovaného testu. Evidencia budúcich prvkov, ako aj príprava na pracovný pohovor nepedagogického zamestnanca – kuchárky do školskej jedálne, ktorého som mohla byť

aj účastná, boli ďalšie spoločné činnosti počas stáže. Nasledovalo slávnostné otvorenie druhej časti testovania T9. Bola som účastná aj krátkej konzultácie so školskou pani režisérkou, ktorá mala na starosti tvorbu väčšiny propagačných, ale aj vzdelávacích či iných videí, ktoré mali za úlohu danú školu patrične pred verejnosťou reprezentovať či pomôcť žiakom pri učení sa. Musím podotknúť, že na niektorých videách a ich tvorbe sa podieľali aj samotní žiaci SZŠ DSA. Pri našom ďalšom stretnutí som sa popri iných aktivitách a ďalšom objavovaní zákutí tejto školy, akým je napríklad aj čitateľský kútik, zúčastnila ¾ ročnej klasifikačnej porady, čo hodnotím ako jedno z veľkých prínosov pre moju nadchádzajúcu pedagogickú prax.

Posledné stretnutie sa nieslo v znamení príprav na jednu veľmi milú akciu, ktorá má na danej škole už niekoľkoročnú tradíciu. Sú do nej zapojení výhradne žiaci 9. ročníka, ktorí jeden po druhom prezentujú, kto sú, aké sú ich silné stránky, čomu sa venujú, čo ich naplňuje a nakoniec, čím by chceli byť/kde sa vidia v budúcnosti, resp. na akú strednú školu by chceli ísť. Všetky

tieto informácie o sebe prezentujú pred 5-člennou komisiou.

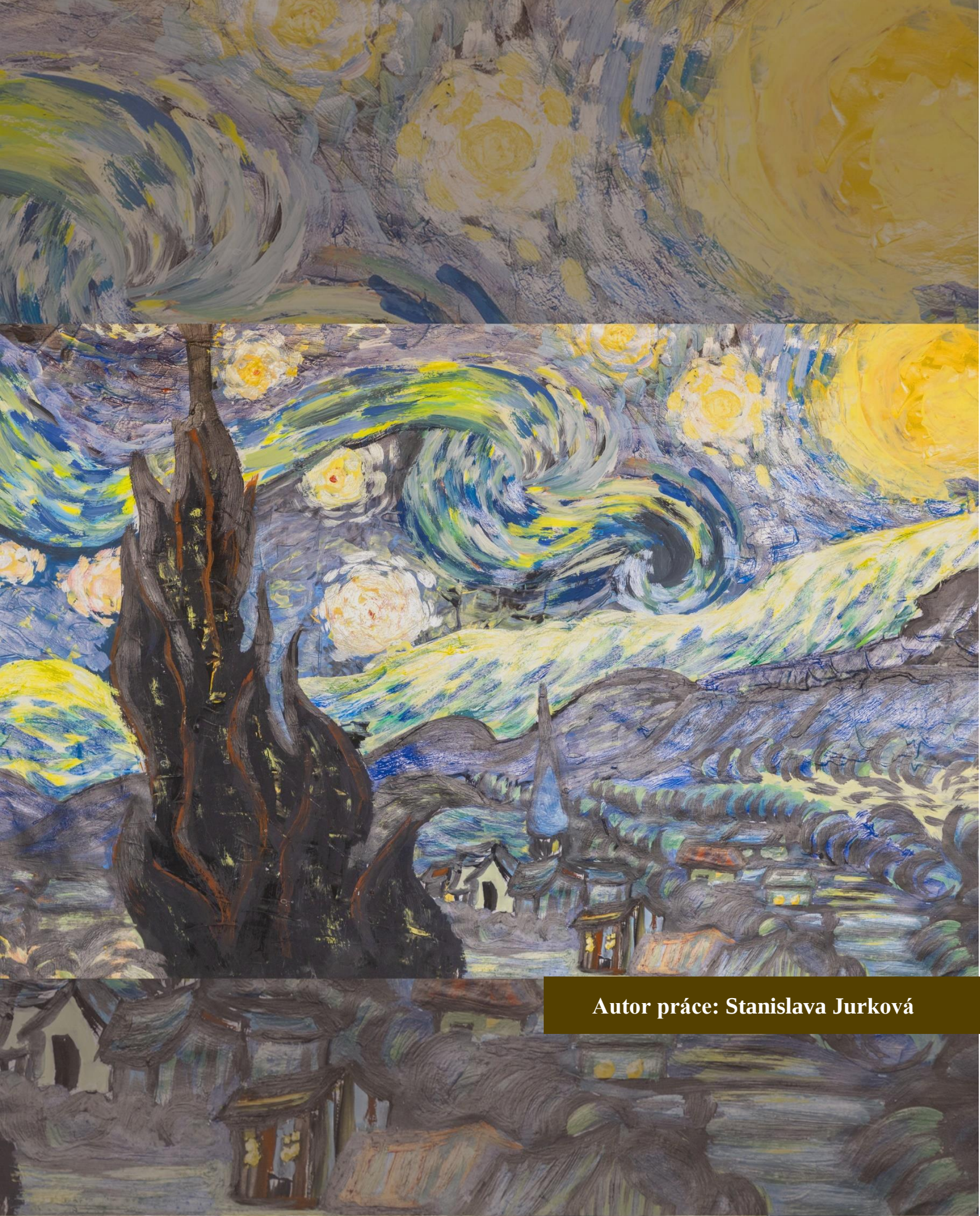
Plánovanie, ako aj podrobný popis aktivít, akcií či udalostí, ktorých som sa chcela počas stáže zúčastniť či byť ich iniciátorom, som si podrobne zaznamenávala do protokolu o stáži, ktorý bol jednou z podmienok úspešného absolvovania tejto stáže. Získala som neoceniteľnú skúsenosť a certifikát, ktorý mi na konci semestra vystavila pani dekanka fakulty, doc. RNDr. Iveta Scholtzová, PhD. Tento certifikát mi bol v konečnom dôsledku nápomocný pri hľadaní nového zamestnania v rámci školstva na Slovensku.

Stáž by som odporúčala každému študentovi z jedného pádného dôvodu – umožní vám to **pozrieť sa na školstvo z trochu iného uhla pohľadu**, aký ste mali doteraz. Absolvovať stáž bolo pre mňa skúsenosťou a zážitkom na celý život.

Náročné administratívne podmienky však už neumožňujú ponúknuť stáž ďalším študentom.

Mgr. Katarína Džubinská

Autor práce: Stanislava Jurková

INŠPIRUJ SA NAŠIMI ŠTUDENTMI

Charitatívni študenti pegečky

Na Pedagogickej fakulte PU v Prešove sa v zimnom semestri 2022/2023 uskutočnilo viacero charitatívnych akcií:

- **Ponožkový október** – zbierka ponožiek pre ľudí bez domova (október 2022)
- **Zbierka cestovín pre rodiny v hmotnej núdzi** (25. októbra 2022)
- **Zbierka pre útulky** (7. – 14. novembra 2022)
- **Mikulášska zbierka sladkostí** (28. novembra – 5. decembra 2022)

Prečo sa študenti chceli zapojiť a zapojili sa? Aká bola ich motivácia? Prečo sú tieto akcie dlhoročnou tradíciou?

Ponožkový október

Na našej škole sa v zimnom semestri 2022 zorganizovalo množstvo charitatívnych akcií. Každá bola výnimočná niečím iným. Môžem povedať, že každá slúžila na výbornú vec, a to pomoc ľuďom, ktorí to potrebujú. Častokrát sa na rôzne skupiny ľudí v núdzi zabúda a každou jednou novou zbierkou si má táto škola pritiahla viac k sebe. Najviac má dojala zbierka Ponožkový október, ktorá slúžila na pomoc ľuďom bez domova. Ako všetci dobre vieme, na týchto ľudí väčšina pozerá nie pekným pohľadom. Naša škola dokázala zorganizovať niečo tak krásne. Celá tá snaha o pomoc poukazuje na

myšlienku: Budme k sebe tolerantní, ohľaduplní a pomôžme, ak je to v našich silách.

Sarah Križáková

Zbierka cestovín pre rodiny v hmotnej núdzi

Do tejto zbierky sme sa zapojili, lebo sme chceli pomôcť ľuďom v núdzi. My to vidíme ako len balík cestovín, no ľudia, ktorí nemajú ani na ten jeden balík cestovín, to vidia ako veľkú pomoc. A sme radi, že sme mohli aspoň takto pomôcť ľuďom, ktorí to potrebujú. V jednote je sila. Ak 50 ľudí kúpi jeden balík cestovín, tak ľudia v núdzi dostanú 50 balíkov a jednotlivca to nestojí skoro nič. Bola to nepovinná zbierka, zapojiť sa mohol každý, kto chcel, a bolo

vidieť, kolkým z nás záleží aj na ostatných ľuďoch v núdzi, o čom svedčí plná nazbieraná krabica cestovín. Ak by nastala ešte nejaká príležitosť pomôcť ľuďom v núdzi, s radosťou sa zapojíme do ďalšej zbierky.

Vanessa Miškovičová
Dominika Kurtiková
Valentína Kusá

Do tejto fakultnej zbierky cestovín sme sa zapojili ako skupina 1DPB4 spoločne. Každá z dobrého srdiečka obetovala pár centov na jeden balíček cestovín, aby sme aj málom pomohli ľuďom, ktorých aj takýto obyčajný balíček cestovín poteší nielen na srdci, ale aj na žalúdku. Ako povedal Václav Havel: *„**Ludská pomoc v núdzi neobohacuje len toho, kto ju dostáva, ale aj toho, kto ju poskytuje.**“*

Paula Galdunová

Zbierka pre útulky

Zbierka pre útulky, ktorá prebiehala na PF PU v Prešove od 7. do 14. novembra 2022 vzišla z čistej, oddanej lásky k zvieratám, ktorú som v sebe objavila v štrnástich rokoch. Nešlo však o bežnú lásku k zvieratám, tá tam bola odjakživa. Išlo o lásku, ktorá ma nútila cez víkendy a prázdniny skoro vstávať a tráviť dni v útulku dobrovoľnou prácou, zachraňovať psov v okolí, dočasne ich doma prichýliť a venovať im všetok svoj čas a lásku, a v neposlednom rade zisťovať do hĺbky problematiku nechcených psov v útulkoch.

Ľudia mi zvykli hovoriť „haló, je to LEN PES“. Nechápali nabehané kilometre, čas

strávený „LEN S PSAMI“. Mnoho dní bol moja jediná spoločnosť „LEN PES“, ale ani raz som sa necítila bezvýznamná. Ak si aj ty myslíš, že je to „LEN PES“, tak potom budeš pravdepodobne rozumieť aj frázam „LEN PRIATEL“ alebo „LEN SLUB“. Pre mňa to nie je a nikdy nebude „LEN PES“, ale stelesnenie všetkých nádejí a snov o budúcnosti, nežných spomienok na minulosť a čistej radosti z prítomného okamihu. Dúfam, že jedného dňa ľudia pochopia, že to nie je „LEN PES“, ale to, čo nám dáva ľudskosť a nedovolí nám byť „LEN ČLOVEKOM“. Poďakovanie patrí tým, ktorí to už dávno pochopili a prispeli v zbierke množstvom potrebných vecí pre OZ Druhá šanca Bardejov. Svojou nezištnou pomocou, ktorá je dnes taká vzácna, sme zaistili pomocnú ruku zvieratkám bez domova.

organizátorka zbierky
Simona Gajdošová

Prečo som sa zúčastnila a darovala príspevok do útulku? Je veľmi ťažká doba a jednoducho si treba pomáhať. Každý deň vidím na sociálnych sieťach, ako útulky prosia hoci len o jedno euro, lebo nemajú na granule alebo nedoplatky u veterinára. Myslím si, že my ako budúci učitelia by sme mali viesť deti a budúcu generáciu k láske, pokore a dobrosrdečnosti. A určite aj viesť k takým akciám aj deti v materskej škole (viem si to predstaviť, napríklad čo sa týka hračiek). A to, že sú takéto akcie a pomáhame, znamená len jedno, máme okolo seba veľa dobrých ľudí i keď to niekedy nie je na prvý pohľad vidieť. Šírne lásku, pokoru, dobrosrdečnosť a pomáhajme, ako sa len dá.

Kludia Godovčinová

Mikulášska zbierka sladkostí

Pred 5. decembrom, sviatkom sv. Mikuláša, sme sa na malý moment stali pomocníkmi uja Mikuláša. Namiesto trávenia voľna medzi vyučovaním v kaviarni, sme trávili svoj čas pri strážení čarovnej krabičky – mikulášskej škatuli, do

ktorej mohli študenti fakulty prispieť niečím chutným a sladkým, pre detičky a ľudí, ktorí by si bez ich štedrosti v čižmičke nenašli zrejme nič. Veľmi sme si túto dôležitú úlohu od uja Mikuláša užili, porozprávali sme sa a nasávali vianočnú atmosféru počúvaním piesní a kolied. Chvilke nám spríjemňovala nepretržitá vôňa kávy zo školskej kaviarne, vedľa ktorej sa zbierka konala. Sme radi, že sme ku koncu nášho štúdia na fakulte mohli prispieť našou pomocou a účasťou na tejto krásnej zbierke.

Bc. Ema Kovalčíková

Prečo som sa chcela zapojiť do Mikulášskej zbierky sladkostí? Pretože už dlhší čas cítim, že chcem pomáhať a zapájať sa do dobročinných projektov. Veľmi sa mi páčili aj všetky predošlé zbierky, ktoré boli organizované na našej fakulte, a tak som sa potešila, že my študenti máme možnosť sa takto bližšie, aktívnejšie zapojiť do jednej z nich. Už z fotiek z predošlých zbierok mi bolo jasné, že to bude super akcia, a keď sa ku mne pridala kamarátka z mojej skupiny, tešila som sa na túto zbierku o to viac. A tak sme sa neváhali zapísať rovno na dva dátumy. Najprv sme boli pri rozdávaní letáčikov a oslovovaní ľudí trochu ostýchavé, ale potom sme prišli s nápadom pustiť si vianočne pesničky a to spolu so svetielkami okolo stola a čelenkami so svätožiarou nám aj všetkým navôkol vyčarovalo vianočnú náladu. Zabávali sme sa vždy, keď niekto z ročníka prešiel okolo a sľuboval, že prispeje. A, veruže, sa našli aj štedrí darcovia, no navyše zahrialo pri

srdiečku, keď sme videli, ako sa poniektorí zriekli aj tej najmenej sladkosti. Som veľmi rada, že som našla odvahu zapojiť sa, pretože touto akciou sa u mňa prebudila skutočná radosť z prichádzajúcich vianočných sviatkov.

Bianka Mat'ášovská

Po dlhej dvojročnej online výučbe, počas ktorej sme sa nemohli zapojiť do aktivít školy, sme boli veľmi radi, že sme sa mohli zapojiť tento rok do Mikulašskej zbierky sladkostí. Ako pomocníci sme zbierali sladkosti na Pedagogickej fakulte a aj na Novom internáte. Zbierka na fakulte prebiehala v príjemnej vianočnej atmosfére a naši spolužiaci boli veľmi štedrí. Na Novom internáte sme si zavolali posilu, a to naše tri kamarátky – Kristína Brezinová, Simona Stríčková a Annamária Kantuláková. Aj tu prebiehalo zbieranie sladkostí vo veselej atmosfére. Študenti na

internáte boli ústretoví a veľmi radi sa podelili so svojimi zásobami sladkostí, za čo im veľmi pekne ďakujeme. Mikulašská zbierka bola pre nás peknou skúsenosťou, ktorú si v budúcom školskom roku rady zopakujeme.

Tatiana Kul'hová Miroslava Hnátová

Koncom zimného semestra sme sa s niekoľkými študentkami stali Mikulašovými pomocníkmi. A to počas zbierky sladkostí do mikulašských balíčkov pre občianske združenie Podaj ďalej. Zbierka mala svoje stanovisko pri kaviarni Yogi's už od novembra. Dňa 5. decembra 2022 sme navštívili tzv. starý internát a vyzbierali tak veľmi veľké množstvo sladkostí. Študenti boli milí a privetiví,

navnadili sme ich vianočnou náladou a potešili mikulášskou básničkou. Zabavili sme sa a spoznali nových ľudí, ktorých veríme, že sme tiež trochu inšpirovali k pomoci iným a k vnímaniu svojho okolia v tejto uponáhľanej dobe. Tento dobrý skutok v nás zanechal hrejivý pocit, že našou odvahou klopať na dvere, sme potešili niekoľko desiatok detí a seniorov. Ďalší rok sa s radosťou zapojíme znovu a snáď inšpirujeme k tejto forme pomoci aj ďalších študentov.

Vladimíra Vyrosteková

Do mikulášskej zbierky sme sa zapojili preto, lebo sa nám veľmi páčila myšlienka celej zbierky. Taktiež nás potešilo, že sa môžeme obliecť ako Mikuláš, čert a anjel, pustiť vianočné koledy a zlepšiť náladu okoloidúcim ľuďom.

**Terézia Potočnáková
Dominika Lechmanová
Emma Rišková**

Foto: archív študentov

Celú túto sekciu *Inšpiruj sa našimi študentmi* pripravila spolu so študentmi PaedDr. Lucia Šepeláková, PhD., za čo jej je Artuš veľmi vďačný.

Pomoc, ktorá hreje

Foto: archív autorky

Na pôde Pedagogickej fakulty PU v Prešove sa každoročne konajú rôzne charitatívne zbierky. Tohto roku som mala možnosť nielen sa podieľať malými príspevkami, ale aj osobne pomôcť.

Ponožkový október je mesiac pomoci starším, ale každoročne aj ľuďom, ktorým (pre mnohých maličkosť) chýbajú ponožky. Táto akcia je výbornou myšlienkou, ako prispieť, a tak zabezpečiť týmto ľuďom aspoň na malú chvíľku úsmev z pocitu teplých a suchých nôh.

Ďalšou výbornou akciou bola zbierka cestovín pre ľudí v hmotnej núdzi. Myslím si, že ne jeden z nás si pri tejto zbierke uvedomil, čo „zmôže“ jeden balík cestovín, koľko ľudí takýto jeden balík dokáže nasýtiť. Bola to výborná akcia a, popravde, mohla by sa konať častejšie.

Pri tom všetko je dôležité nezabúdať ani na malých chlpatcov, ktorí, žiaľ, veľakrát končia na uliciach či v tom lepšom prípade v útulku, ktoré však často nemajú dostatok materiálu či krmiva pre tieto zvieratká, a tak

sa aj naša fakulta rozhodla prispieť a pomôcť im.

No a v neposlednom rade sa konala opäť každoročná akcia s názvom Mikulášska zbierka sladkostí. Bola to perfektná akcia, kde pri slovách: „Prispejte deťom, aby aj ony mali úsmev z darčeka“ sa roztápali študenti, ale aj pedagógovia či ostatní pracovníci fakulty. Pri tomto všetkom si človek uvedomí, ako málo stačí, aby sme dokázali pomôcť.

Takéto akcie, zbierky z môjho pohľadu rozhodne patria na pôdu našej fakulty, nakoľko nás všetkých, ktorí sme častokrát zaneprázdnení a uponáhľaní, práve takéto akcie spájajú a zjednocujú. Dávajú nám možnosť nielen prispieť materiálne, ale aj úsmevom či modlitbou, a tak vieme, že za úsmevom detí pri rozbaľovaní si mikulášskych balíčkov, obúvaní teplých ponožiek, pocitu sýtosti či brechotom psíkov stojí aj naše úsilie či pomoc a to je najviac! Ďakujem za tieto príležitosti byť nápomocná.

Bc. Marianna Baranová

„ONA“

Bola iná než všetky ostatné a so záujmom si ju každý prezeral. Dokonca sa pri nej častokrát zastavili, obzreli si ju, okomentovali a odišli. Trávila čas výlučne na jednom mieste. Pravdou je, že chcela, aby si ľudia pamätali, kde sa nachádza. Pozornosť, hoci to nedávala najavo (žiadne emócie vlastne nevyjadrovala), mala rada. A najradšej mala tie ich dary. Pozerala na každého „prázdny“ pohľadom a netrpezlivo čakala, či jej niekto niečo podaruje. Útechou jej boli „kamošky“. Hoci bola u nás iba týždeň v roku, stále mala okolo seba nové tváre. Hodinu čo hodinu pri nej vysedávali iné osoby, až to vyznievalo, akoby ona bola niečo viac. V podstate aj bola. Pre daný týždeň bola nositeľkou nádeje a radosti iných. Asi takto to bolo s tohtoročnou mikulášskou škatulou (uznávam, že nie všetko sa dá pretaviť na kvalitnú metaforu).

Tak si teda v obraze, o čom ťa chceme informovať – Mikulášska zbierka sladkostí. Slovom „hlavy“ tejto akcie: „Koľko dobra sa zas napáchalo!“ Vďaka sebakontrolе študentov i učiteľov nezjesť všetko sladké, čo im prišlo do rúk, sa to zasa podarilo. Vyzbierať mega veľa sladkostí.

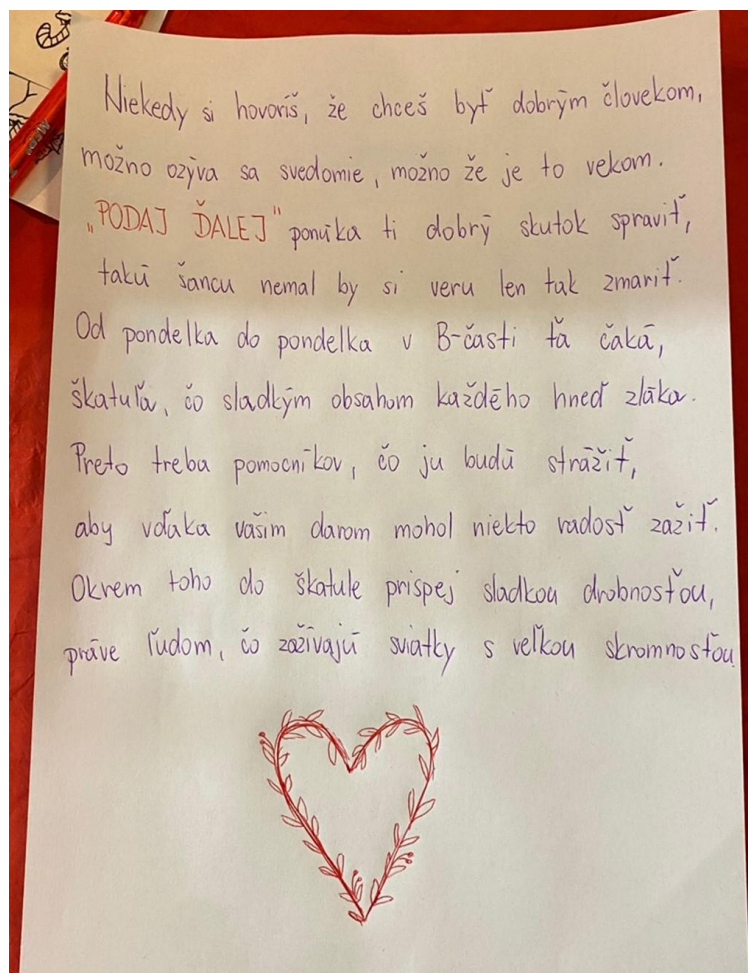

Foto: archív autoriek

A čo tomu predchádzalo? Nedela večer a zoznam mikulášskych pomocníkov prázdny. Prečo asi? Klasika „Ja nemám čas“. My sme si ale povedali, že spojiť príjemné s užitočným môžeme a doprajeme škatuli spoločnosť. Napriek všetkým povinnostiam sme chceli pomôcť, a tak sme si pri škatuli chvíľku posedeli aj my. Nebolo to prvýkrát, čo sme sa na chvíľu opäť stali Mikulášovými pomocníkmi. Z našich hláv vznikol aj malý veršík (viď foto). A nech príjmu naše ospravedlnenie dievky, ktorým sme naším presvedčaním naháňali zimomriavky (haha).

Úprimne nás tešili, no zároveň trochu zarmútili reakcie niektorých z vás. Milé slovo a úsmev, ten samozrejme poteší, no občasná ignorácia (veď viete, taká, ako keď vám dlho „ten pravý“ neodpisuje), to skôr zarmúti... Preto by sme vás aj týmto chceli povzbudiť, nedajte sa odradiť. Nebojte sa byť otvorenejší a priateľskejší k druhým. Päť rokov na fakulte zbehne naozaj ako voda, preto keď môžete, užívajte si každú chvíľu, ktorá sa vám naskytne. A koniec koncov, myšlienka tejto i ďalších charitatívnych akcií je najmä pomôcť tým, čo to potrebujú.

A záverečné balenie mikulášskych balíčkov? To bolo úžasné. Si jednoducho šťastlivec, keď môžeš vstať pre dobrú vec. Vianočné pesničky v pozadí a pocit, že pomáhaš iným, nás hrial pri srdci ako nikdy.

Je skutočne smutné, ale na to prídete až v piatom ročníku, že to bola naša posledná akcia na tejto fakulte. No vy to ešte zažiť môžete. Preto hor sa zapojiť ako mikulášski pomocníci na ďalšie Vianoce i pridať ruku k ďalším akciám. Neobanuješ!

Bc. Dominika Kušnírová
Bc. Lucia Lišková

Foto: archív autoriek

Autor práce: Sabína Gallová

POŮ VON

Foto: archív zúčastnených

Outdoorová edukácia spojila študentov zo Slovenska, Poľska a Českej republiky

Blended Intensive Programme (Zmiešaný intenzívny program) Erasmus+ bol realizovaný na našej fakulte prvýkrát. Zmiešaný znamená, že musí mať virtuálnu aj prezenčnú formu.

Názov programu: *Outdoorová edukácia v predprimárnom a primárnom vzdelávaní*

Zapojené inštitúcie

Prešovská univerzita v Prešove,
Pedagogická fakulta (Slovensko)
Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu (Poľsko)

Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta
(Česká republika)

BIP v číslach:

23 študentov (22 žien, 1 muž), 5 učiteľov (3 ženy, 2 muži)

9 študentov z Poľska

8 študentiek z Českej republiky

6 študentiek zo Slovenska

5 kreditov za absolvovanie (BIP je ako vyučovací predmet, ktorý je možné absolvovať)

2 virtuálne prvky (úvodný, záverečný) – 3 hodiny, 1 prezenčný prvok – 5 dní (pondelok – piatok)

3 mesiace na implementačnú časť = 1 denník účastníka = 5 realizovaných aktivít so skupinou detí

Foto: archív zúčastnených

Program:

1. Úvodný virtuálny prvok – stretnutie (10. 10. 2022)
2. Študentky PF PU v Prešove pri úvodnom stretnutí a otvorení programu (17. 10. 2022)
3. Prešov v kontexte outdoorovej edukácie – spoločná vychádzka po Prešove s úlohami (17. 10. 2022)
4. Študentky z Ostravy dokumentujú úlohu – foto so symbolom Prešova + nájsť odpoveď na otázku: Prečo sa Prešovčanom hovorí koňáre? (17. 10. 2022)
5. Wave club Prešov – účasť na besede *Ako sa nenechať zmanipulovať? Ako odhaliť klamstvo a manipuláciu?*, v rámci projektu *Ako nájsť v duši znova úsmev* študentky PF Sofie Michňákovej (17. 10. 2022)
6. Možnosti implementácie outdoorovej edukácie v predprimárnom a primárnom vzdelávaní – outdoorové aktivity v areáli PU (18. 10. 2022)
7. Návšteva materskej školy Budovateľská Prešov, ktorá filozofiu výchovno-vzdelávacieho procesu zameriava na outdoorovú edukáciu (19. 10. 2022)
8. Tvoríme a realizujeme outdoorové aktivity (19. 10. 2022)
9. Cesta do najvyšších hôr na Slovensku a úlohy v autobuse (20. 10. 2022)

10. Túra na Popradské pleso (20. 10. 2022)
11. Zastávka v Bilíkovej chate a aktivity (20. 10. 2022)
12. Prechádzka okolo Popradského plesa (20. 10. 2022)
13. Spoločné foto (20. 10. 2022)
14. Vyplňovanie dotazníka spätnej väzby v posledný deň prezenčnej formy (21. 10. 2022)
15. Reflexia očakávaní z prvého dňa (21. 10. 2022)
16. Po zadaní úloh na implementačnú časť a odchode domov ostáva prázdna miestnosť. (21. 10. 2022)

P.S.: Chystá sa nový program BIP.

Pripravila:
Mgr. Hedviga Hafičová, PhD.

Foto: archív zúčastnených

Autor práce: Martina Karaffová

KLUB ABSOLVENTOV

Absolventi v čase 1972 – 2022

Foto: doc. Mgr. Radoslav Rusňák, PhD.

1972. Štátna hymna, gaudeamus a spondeo et polliceor, slávnostné šaty, účesy – skupina študentov slávnostne a s úsmevom na tvári preberá absolventské diplomy. Spokojnosť s ukončením štúdia sa miesi s radosťou a hrdosťou v srdci budúcich učiteľov, rodičov, priateľov. Vykročili do pedagogickej reality...

2022. K budove pedagogickej fakulty pomaly a rozvážne kráča skupinka pätnástich zreých žien a mužov, ktorá už má za sebou prechádzku naprieč mestom, keďže si chceli pripomenúť budovy a miesta, v ktorých prebiehala výučba v čase

ich štúdia. Ich rozhovor je naplnený slovami „to sa to tu zmenilo“, „tu sme chodili na pedagogickú prax, tu bola základná škola“, „tam v tom okne som mala izbu na internáte“, „Hviezda, to sú spomienky!“, „ten nový internát (vysoký) vyzerá úplne rovnako“...

Oficiálne prijatie v zasadačke dekanátu PF PU v Prešove prodekanom fakulty doc. Mgr. Radoslavom Rusňákom, PhD., sa prenieslo do zeleného salónika v „starom internáte“ na neformálne rozhovory a spomienky.

Malá anketa zhmotnila ich pár slov

Odpovedali: Anna, Emília, Žofia, Katarína, Mária, Miroslava, Darina, Alfonz, Irena, Erika, Marta, Vierka, Marcela (niektoré mená sa v skupine opakujú)

Aké bol váš dôvod, pre ktorý ste si vybrali učiteľstvo?

- Chcela som meniť svet prostredníctvom výchovy a vzdelávania, skutočnosť však často bola diametrálne odlišná. Školský svet veľakrát menil mňa

- Po strednej hutníckej škole som nechcela robiť vo východoslovenských železiarňach. Učiteľstvo sa mi zdalo zaujímavejšie

- Veľmi rada som mala a mám deti a už ako malá chcela som byť učiteľkou. Všetky detské hry sa odohrávali v škole

- Vyrastala som v učiteľskej rodine a od malička som „učila“ svoje mladšie sestry. Chcela som byť všetkým možným, ale nakoniec vyhralo učiteľstvo

- Vzorom mi bola učiteľka v 3. ročníku na základnej škole u nás na dedine

- Chcel som učiť výtvarnú výchovu

- Fascinovala ma práca s deťmi. Už ako malá som sa rada hrala na učiteľku

- Páčilo sa mi toto povolanie

- Prejavovala sa u mňa od strednej školy láska k deťom a trpezlivosť k nim

- Ešte ako žiačka základnej školy som vypomáhala vedúcim v práci s pioniermi a po maturite som sa rozhodla, že to bude práca pre mňa

- Ako najstaršia som sama vychovávala a učila svojich súrodencov

- Chcela som byť ako moja obľúbená pani učiteľka, jej hodiny boli veľmi zaujímavé

- Chcela som deti naučiť (od 1. ročníka) abecedu – čítať, písať, počítať a najradšej hovoriť o svete, ale aj o našej histórii (Darina)

Keď si spomeniete na štúdium na fakulte, aká spomienka vám vyčarí úsmev na tvári?

- Zážitky zo života na internáte, exkurzia a pedagogická prax

- Spomienka na skúšku z matematiky, keď sme zo skúšky vyskakovali oknom, lebo fakulta už bola zamknutá

- Erika dodáva: ešteže bola pod oknom vysypaná kopa uhlia, do ktorej sme vyskakovali

- Darina tiež: a všetci sme skúšku urobili

- Výborná partia v skupine, spoločná príprava na skúšky (napr. matematiky a slovenského jazyka)

- Spoločné stretnutia na výtvarných hodinách

- Spomienka na ľudový súbor Torysa, v ktorom som tancovala

- Keď mi na hodine maľby pri maľovaní bociana oznámil profesor, že vidím negatívne, keďže som nevidela tiež pri vtákovi, ale prach

- Ako sme pašovali spolužiaka na internát dievčat

- Ako sme odchádzali (utekali) zo psychológie (Žofia)

Čo je na učiteľskej profesii náročné?

- Miroslava a Žofia sa zhodli v odpovedi: Práca s deťmi a hlavne s rodičmi
- Lepšie je sa so žiakmi zasmiať ako na nich kričať (Mária, volali ma Maťa)
- Príprava na vyučovanie
- Mať dobré nervy a zbytočne sa nerozčuľovať. Lepšie je sa so žiakmi zasmiať než na nich kričať
- Pre začiatočníka strach zo zlyhania, neskôr dokázať držať krok so žiakmi (Irena)
- Reagovať na stále sa meniace požiadavky doby, spoločnosti. Povolanie je náročné na čas, častokrát na úkor súkromného života
- Prispôbiť sa žiakom a ich veku, vyspelosti, ale aj v poslednom čase práca s rodičmi, ktorá je čím ďalej náročnejšia

Zopár krátkych odkazov súčasným

študentom:

- Berte svoje toto krásne povolanie vážnejšie
- Aby to nevzdelávali, poteší stretnutie so žiakmi, ktorých ste učili
- Pripravte sa na celoživotné vzdelávanie (Anna)
- Učiteľské povolanie je náročné, ale aj veľmi pekné, keď vidíte výsledky svojej práce
- Učiteľské povolanie je náročné, ale keď ho robíte s láskou, je krásne. A nezabudnite sa ďalej vzdelávať
- Mať rád deti a byť prísny
- Nikdy sa nepodceňujte! A nikým sa ani nenechajte podceňovať!!!
- Pevné nervy a trpezlivosť pri zvládání žiakov, ale aj ich rodičov. Aby svojou prácou získali rešpekt a úctu svojich budúcich žiakov
- Nerobiť rozdiely medzi žiakmi, naopak, podržať slabších
- Vážte si prácu učiteľa
- Zodpovedný prístup k príprave a k učeniu

Odpovede nesvedčia o tom, že absolventi, ktorí písali tieto slová, by mohli byť starými rodičmi súčasných študentov. Mnohé sa nezmenilo, hoci (nielen) v školstve sa za pol storočie zmenilo veľa. Ďakujem za dôveru a úprimnosť.

Pripravila:

Mgr. Hedviga Hafičová, PhD.

Autor práce: Mariana Lumsden

POLITICO STUDENTUS

Akademický senát PU v Prešove v ZS 2022/2023

Prešovská univerzita v Prešove neposkytuje len možnosť vzdelávania, ale ponúka študentom rôznu škálu mimoškolských aktivít. Akákoľvek dobre myslená aktivita je prospešná a práve vďaka tomu sa dostávame k akademickému senátu PU. Každý zo študentov dostáva pravidelne možnosť prihlásiť sa do volieb AS PU. Po jeho zvolení sa stáva zástupcom svojej fakulty, v našom prípade Pedagogickej fakulty. Jednou z úloh zvoleného člena je podieľať sa na zlepšovaní a fungovaní akademickej obce. Senát je rozdelený na časť zastupujúcu pedagógov a potom je tu študentská časť, ktorá zastupuje študentov.

Akademický senát sa pravidelne stretáva a rokuje o náležitostiach univerzity, pričom každý zo zástupcov má možnosť vyjadriť svoj názor a vyjadriť svoj súhlas, prípadne nesúhlas. V zimnom semestri sme sa stretávali pravidelne každý mesiac, dokopy štyrikrát a riešili sme dôležité témy či už štatút PU, alebo návrhy členov do Volebnej a mandátovej komisie, kde za našu PF bol dosadený Mgr. Vladimír Piskura, PhD. Dňa 24. novembra 2022 sme sa

zúčastnili na voľbách rektora PU, na ktorom sa prvýkrát nezúčastnili iba členovia akademického senátu, ale aj Správna rada PU a našu univerzitu navštívili aj členovia ministerstva školstva.

Bolo mi ctou zúčastniť sa na týchto zasadnutiach. Všetky zasadnutia boli realizované v príjemnej atmosfére a som presvedčená o tom, že všetky stretnutia a odsúhlasené návrhy boli a aj budú prospešné aj pre našu fakultu.

Akademický senát poskytuje možnosť nazrieť do chodu univerzity a podieľať sa na jej neustálom zlepšovaní, čím by som Vás rada vyzvala, aby ste využili možnosť **pridať ruku k dielu** a aby ste sa podieľali na jej rozvoji. Zúčastnite sa na voľbách, buďte aktívni, využite všetky možnosti, ktoré sú Vám poskytnuté, a to aj prostredníctvom mimoškolských aktivít, pretože každá aktivita a dobrá myšlienka našu univerzitu a fakultu môže posunúť vyššie a obhájiť si tak titul kvalitných vysokých škôl.

Bc. Simona Stašáková

Akademický senát Pedagogickej fakulty PU v Prešove v ZS 2022/2023

Zimný semester akademického roka 2022/2023 priniesol nové voľby do Akademického senátu Pedagogickej fakulty v Prešove, ktoré sa konali 6. decembra 2022. Z 1830 oprávnených voličov za študentskú časť akademickkej obce v dennej a externej forme štúdia a vo všetkých stupňoch štúdia sa na voľbách zúčastnilo 79 voličov, čo predstavuje 4.32 % účasť. Z 59 oprávnených voličov sa za zamestnaneckú časť akademickkej obce vo všetkých okrskoch na voľbách zúčastnilo 28 voličov, čo predstavuje 47.46 % účasť. Kandidátov bolo za zamestnaneckú časť 7 a za študentskú 9 študentov.

Novými členmi Akademického senátu sú:

Predsedačka:

PaedDr. Anna DEREVJANÍKOVÁ, PhD.

Podpredsedovia:

Zamestnanecká časť:

doc. Mgr. Katarína VUŽŇÁKOVÁ, PhD.

Študentská časť:

Bc. Sofia MICHŇÁKOVÁ

Tajomníčka:

Mgr. Iveta GAL DRZEWIECKA, PhD.

Členovia:

Zamestnanecká časť:

doc. Mgr. Marek MOKRIŠ, PhD.

doc. PaedDr. Alica PETRASOVÁ, PhD.

PhDr. Nikoleta IZDENCZYOVÁ, PhD.

Mgr. Patrícia MIRDALÍKOVÁ, PhD.

Študentská časť:

Mgr. Michaela PASTIERIKOVÁ

Bc. Natália HADBAVNÁ

Bc. Simona MIKITOVÁ

Medzi základné povinnosti člena senátu patrí najmä:

- zúčastňovať sa na zasadnutiach senátu,
- dodržiavať rokovací poriadok senátu,
- svedomito, zodpovedne a nestranne vykonávať svoju funkciu,
- informovať o výsledkoch rokovania akademickú obec fakulty,
- zúčastňovať sa na práci senátu ako celku,
- ospravedlniť svoju neprítomnosť na zasadnutí senátu predsedovi senátu a pri ustanovujúcom zasadnutí senátu predsedovi volebnej komisie.

Akademický senát mal v novom zložení prvé zasadnutie, počas ktorého sa riešili dôležité veci v rámci fungovania fakulty. Tešíme sa na nové zloženie a jeho fungovanie na fakulte.

Bc. Sofia Michňáková

Foto: archív ŠRPF

Študentská rada

Pedagogickej fakulty PU v Prešove v ZS 2022/2023

Zimný semester na našej fakulte sa konečne začal v tradičnom duchu, bez žiadnych obmedzení či zatvárania škôl. Študentský život sme si mohli po dlhom čase opäť užiť aj na pôde našej fakulty a nielen doma za počítačom. 19. septembra 2022 naše prvé kroky viedli k voľbám, kedy sme si zvolili vedúcu referentku – Bc. Jozefínu Hrebikovou a jej zástupcu – Bc. Sofiu Michňákovú. Zo študentskej rady veľa študentiek odišlo z dôvodu ukončenia štúdií na Pedagogickej fakulte.

Vypísali sme termíny náborov na prijímanie nových študentov do ŠRPF PU, ktoré sa konali v dňoch 3. a 5. októbra. Novými členkami sa stali Bc. Vladimíra

Vyrosteková a Ivana Pivovarníková. O Študentskú radu prejavili záujem trochu neskôr aj ďalšie študentky, preto sa ďalší nábor bude konať začiatkom letného semestra a o nových členkách Vás neskôr budeme informovať.

Deň Pedagogickej fakulty, udalosť, na ktorú sa tešia všetci študenti, sa tento rok niesol v duchu Vedecko-technicko-umeleckých (po)krokoch po PF, kedy sa každý obliekol ako vedec, umelec atď. Na fakulte prebiehali rôzne spoločenské hry, hlavolamy a zaujímavé workshopy. Študenti sa medzi jednotlivými workshopmi presúvali pomocou aplikácie na svojich mobilných telefónoch. V tento

zábavný deň nsmela na chodbách chýbať relaxačná zóna a veľmi obľúbená čajovňa.

Vianočné trhy, akcia, ktorú očakávajú študenti v predvianočnom období. Presne 6. decembra sa chodbami niesla vianočná hudba, začal rozvoniavať vianočný punč a stoly zaplnili domáce koláče. To všetko vyčarilo úsmevy nielen študentom, ale aj pedagógom či ostatným zamestnancom školy. Tohtoročné Vianočné trhy boli trochu ozvláštnené. Darovanie krvi, ktoré je každoročné spojené s Vianočnými trhmi, neprebiehalo na pôde fakulty, ale v NTS Prešov, kde študentky darovali kúsok zo seba na pomoc iných. Tento rok boli trhy iné aj tým, že sa niesli v duchu charitatívnej akcie, kedy sa nám podarilo spoločne s Vami vyzbierať 292,10 eur, ktoré poputovali k žiakom s poruchami autistického spektra do Bardejova: ZŠ Vinbarg.

Zimný semester sme chceli ukončiť aktívne, a preto pracujeme už od decembra na prípravách plesu Pedagogickej fakulty spoločne s doktorkou **PaedDr. Monikou Miňovou, PhD.** Najväčšiu radosť nám robia Vaše úsmevy, ktoré vyjadrujú nadšenie a spokojnosť z pripravených akcií. Veríme, že v zimnom semestri si každý prišiel na svoje, a tešíme sa na Vás pri ďalších akciách.

Bc. Miroslava Bednarčíková

Aktuálne zloženie ŠRPF:

Vedúca referentka:

Bc. Jozefína Hrebiková

Zástupkyňa vedúcej referentky:

Bc. Sofia Michňáková

Členky študentskej rady:

Bc. Miroslava Bednarčíková

Bc. Miroslava Pavúková

Ivana Pivovarníková

Bc. Adriana Sušková

Bc. Vladimíra Vyrosteková

Foto: archív VSŠ

Práca pedagóga – výzvy spoločnosti Konferencia v Nowom Saczi

Naša fakulta (Vedecká skupina študentov) v spolupráci s Akademiou Nauk Stosowanych v Nowym Saczu dvakrát ročne pripravuje študentskú medzinárodnú konferenciu, na ktorej sa môžu zúčastniť študenti všetkých stupňov. Stretnutia sa tak stávajú jedinečnou príležitosťou poučiť sa zo vzdelávacích a pedagogických skúseností inej krajiny a zároveň sú živým dôkazom, že dôležité je nielen formálne učenie sa v škole, ale takisto aj neformálne vzdelávanie.

Prvá medzinárodná konferencia študentských vedeckých skupín (vtedy ešte krúžkov) prebehla 15. apríla 2009 v Poľsku na tému *Pedagogické postupy v príprave učiteľov* a veľmi rýchlo nasledovala aj ďalšia konferencia, a to 24. novembra 2009 na pôde našej fakulty na tému *Rozvíjanie kompetencií budúcich učiteľov počas*

štúdiu. Počas ďalších nasledujúcich rokov sa tieto dve inštitúcie striedali v organizovaní aktivít, pričom v tomto akademickom roku 2022/2023 sa okrem konferencie študenti z Noweho Saczu zapojili aj do Blended Intensive programu (BIP) Erasmus+ pod názvom Outdoorová edukácia v predprimárnom a primárnom vzdelávaní.

8. decembra 2022 som sa mohla spolu s ďalšími študentkami podeliť so svojimi znalosťami na vedeckej konferencii pod názvom *Práca pedagóga – výzvy spoločnosti*. Cieľom konferencie bola výmena poznatkov a pedagogických skúseností súvisiacich s prácou pedagóga v kontexte výziev moderného vzdelávania. Súčasťou konferencie boli nielen teoretické príspevky, ale aj praktické ukážky ako prínosy do praxe. Stretnutie sa tak stalo jedinečnou príležitosťou poučiť sa zo vzdelávacích a pedagogických skúseností inej krajiny.

„Pri plánovaní témy konferencie sme sa snažili vymyslieť špecifický a široký tematický záber, aby zahŕňal čo najviac súvislostí pedagogickej práce, aby sme študentom a akademickým učiteľom poskytli

možnosť zdieľať informácie z oblasti ich záujmu,“ vysvetlila Lucia Wardega, študentka, ktorá sa podieľala na príprave konferencie. Zároveň nás celou konferenciou sprevádzala ako moderátorka a sama prispela aj prezentáciou o arteterapii. *„Tiež si myslím, že som sa veľmi rozvinula v oblasti sociálnych kompetencií. Vďaka možnosti vedenia konferencií som sa zdokonalila v sebareprezentácii a komunikačných schopnostiach. Svoju schopnosť pracovať v tíme som si zlepšila aj vďaka workshopom s využitím skupinovej práce. Pred takýmito podujatiami býva často stres alebo tréma a konferencia je príležitosťou vysporiadať sa s verejným vystupovaním a trémou, ktorá ho môže sprevádzať. Tiež si myslím, že takéto stretnutia robia človeka otvorenejším, zvedavejším na svet a potom ochotnejším podstupovať rôzne iné formy vzdelávania a rozvoja.“*

Tak ako aj my, aj študentky z Poľska museli vnímať dva jazyky naraz a sústrediť sa na obsah. Texty svojich prezentácií sme prekladali do poľského alebo anglického jazyka a to isté pre nás urobili aj poľské študentky (čím sme, podľa mňa, dokázali, že vieme byť multikultúrne citliví).

Od študentiek z Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Saczu sme sa mohli dozvedieť zahraničné informácie a získať námety na nové aktivity. Obzvlášť zaujímavá bola praktická ukážka logopedickej masáže hovoridiel podľa logopedičiek Bożeny Odowskiej-Szlachic a Elzbiety Stecko, ale zaujal aj príspevok

o technológiách v živote detí či o práci s papierom, kde sme si všetci účastníci vyskúšali výrobu vianočnej hviezdy. Počas jedného príspevku sme maľovali mandaly, skladali a dokresľovali obrázky z geometrických tvarov.

Spolu so mnou sa na tejto konferencii zúčastnili aj: Bc. Sofia Bobalová, Bc. Jozefína Hrebíková, Bc. Miroslava Pavúková, Bc. Sofia Michňáková, Bc. Anammária Pompová, Bc. Zuzana Karaščáková a Bc. Viktória Kosturová, ktorá svoj príspevok *Rómsky žiak odsúdený na neúspech* predniesla po poľsky, za čo jej patrí môj veľký obdiv.

Od týchto dievčat som sa dozvedela niečo nové o aplikácii pre dyslektikov s názvom Tablexia, inšpirovala sa dielami maliarov, ako napríklad Dekalk a Baffi, vyskúšali sme si maľovanie magnetom, pokochali sa robotom Photon Edu, ktorý dokáže meniť farby, vydávať zvuky a veľa ďalšieho.

O dojmy z konferencie sa so mnou podelila aj Annamária Pompová: *„Dostala som ponuku ísť na konferenciu do Poľska a prezentovať výsledky svojej bakalárskej práce. Vôbec som nevedela, do čoho idem, čo od toho čakať, ale každopádne môžem skonštatovať, že nič lepšie som nemohla urobiť, ako pozvanie prijať. Témy na konferencii boli zaujímavé, praktické. Určite by som chcela byť naďalej súčasťou takýchto stretnutí,*“ povedala na začiatok, ale pre čitateľov prezradila aj čosi o svojom príspevku: *„Vo svojej práci som prezentovala tému osobnosť rezilientneho*

mentora, kde som mala možnosť sama vystupovať ako rezilientný mentor v spolupráci s deťmi zo sociálne znevýhodneného prostredia. Spoločne sme prechádzali rôznymi aktivitami, až sme dospeli k citlivým témam, cez ktoré som sa mohla k deťom bližšie dostať. Vzťah medzi nami bol otvorený, úprimný, plný emócií, ale, samozrejme, prvú priečku nášho mentorského vzťahu tvorila dôvera, na ktorej to bolo celé postavené. Ako rezilientný mentor som si musela prejsť aj konfliktom svojej roly, pretože ich príbehy a negatívne zážitky boli naozaj silné a dotýkali sa ma aj takým spôsobom, že vo mne vyvolávali naozaj smútok. Ale na druhej strane som vedela, že im týmto vôbec nepomôžem, a preto som sa ich stále snažila povzbudiť a podporiť, že niekto tu pri nich je a rozumiem im a že sú na správnom mieste, kde sa môžu cítiť bezpečne“.

Mimo fakulty som už prednášala ako lektorka a takisto som bola ako účastník na mnohých akreditovaných kurzoch, ale táto konferencia pre mňa bola niečo úplne nové. Pedagóg v dnešnej dobe musí čeliť naozaj mnohým výzvam. Určite by sa do témy konferencie *Práca pedagóga – výzvy spoločnosti* dalo zahrnúť aj veľa ďalších aspektov, ako napríklad komunikácia učiteľov s rodičmi, pohľad spoločnosti na učiteľov, finančné ohodnotenie učiteľov a podobne, ale po prezretí si všetkých príspevkov na konferencii som dospela k záveru, že škola by nemala byť len inštitúciou, cez ktorú musíme počas svojho života prejsť, nie je to len plnenie

výkonových štandardov a získavanie dobrých známok. Nová generácia učiteľov sa snaží zmeniť pasívne počúvanie a sedenie v lavici na niečo oveľa prínosnejšie. Nadobudla som dojem, že jednou z najväčších výziev súčasného pedagóga je schopnosť prispôbiť sa individuálnym potrebám jednotlivých žiakov, hľadanie nových stratégií, ako by sme deťom mohli hravo a tvorivo pomôcť v učení, v získavaní potrebných schopností a zručností a v neposlednom rade aj samotná radosť z učenia. Lebo iba učiteľ, ktorý má rád učenie, môže inšpirovať deti k tomu, aby sa chceli učiť.

Lucia Puškášová

Autor práce: Karolína Kažová

ART U ŠTUDENTOV

Snehuliací život

Snehuliáčik zo šlahacky,
rozpráva nám povedačky.
Ako ťažko prežil leto,
čakal dlho, zimy nieto.

No mraznička bola milá,
teplé srdce mu schladila.
Povedal si, že si počká,
až priletí prvá vločka.

Keď ucítil vôňu bielu,
pridal sa hneď k tomu dielu.
Všetky chladné konvalinky,
ponaháňal do hodinky.

Foto: Dostupné z freepik.com

ART U ŠTUDENTOV

Vybitý Julo

Malý Julo Bombuľa,
tvári sa jak cibula.
Včera totiž nemal v pláne,
vyliezť skoro z novej vane.

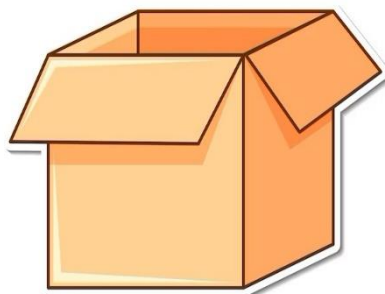
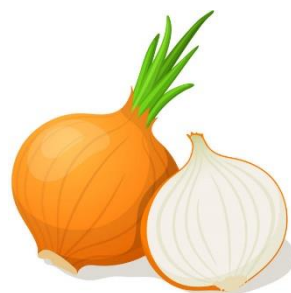
Robil dlho čulý hluk,
brázdil more ako Cook.
Teraz kráča nie moc smelo,
stúpila mu rosa v čelo.

Nevie, čo mal zadané,
po „B“ slová vybrané.
By, aby, byť, Bystrica,
zašepkala Alica.

Ticho! Triedou zadulo.
Odpovedá len Julo!
Povedz aspoň tri slová,
inak päťka je znova.

Moby(i)l, roby(i)ť, kraby(i)ca,
farbil úsmev na líca.
Bol by si bystrá bytosť,
keby si sa učil dosť.

Krabica je možnože,
ženou kraba akože.
Nateraz však, Bombuľa,
volá sa to škatuľa.

Katarína Muliková

ARTUŠ

65

Metodika výtvarnej výchovy v predškolskej a voľnočasovej edukácie a kombinované výtvarné techniky

Daniela Smreková

Kamila Balovičová

Laura Urbanieková

Livia Glovňová

Mariana Lumsden

Mariana Lumsden

Martina Slaninová

Natália Smreková

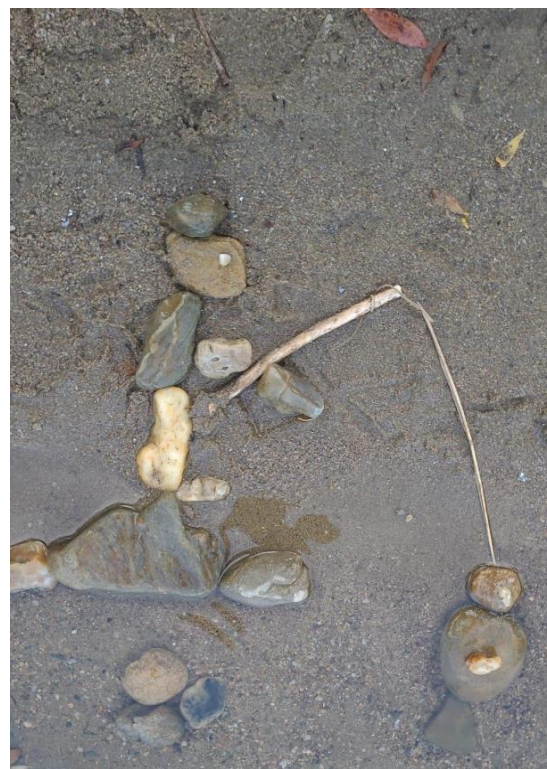
Tatiana Poláková

Viktória Buchal'ová

Kamila Vašičkaninová

Kristína Madyová

Lenka Vargová

Mária Bakšiová

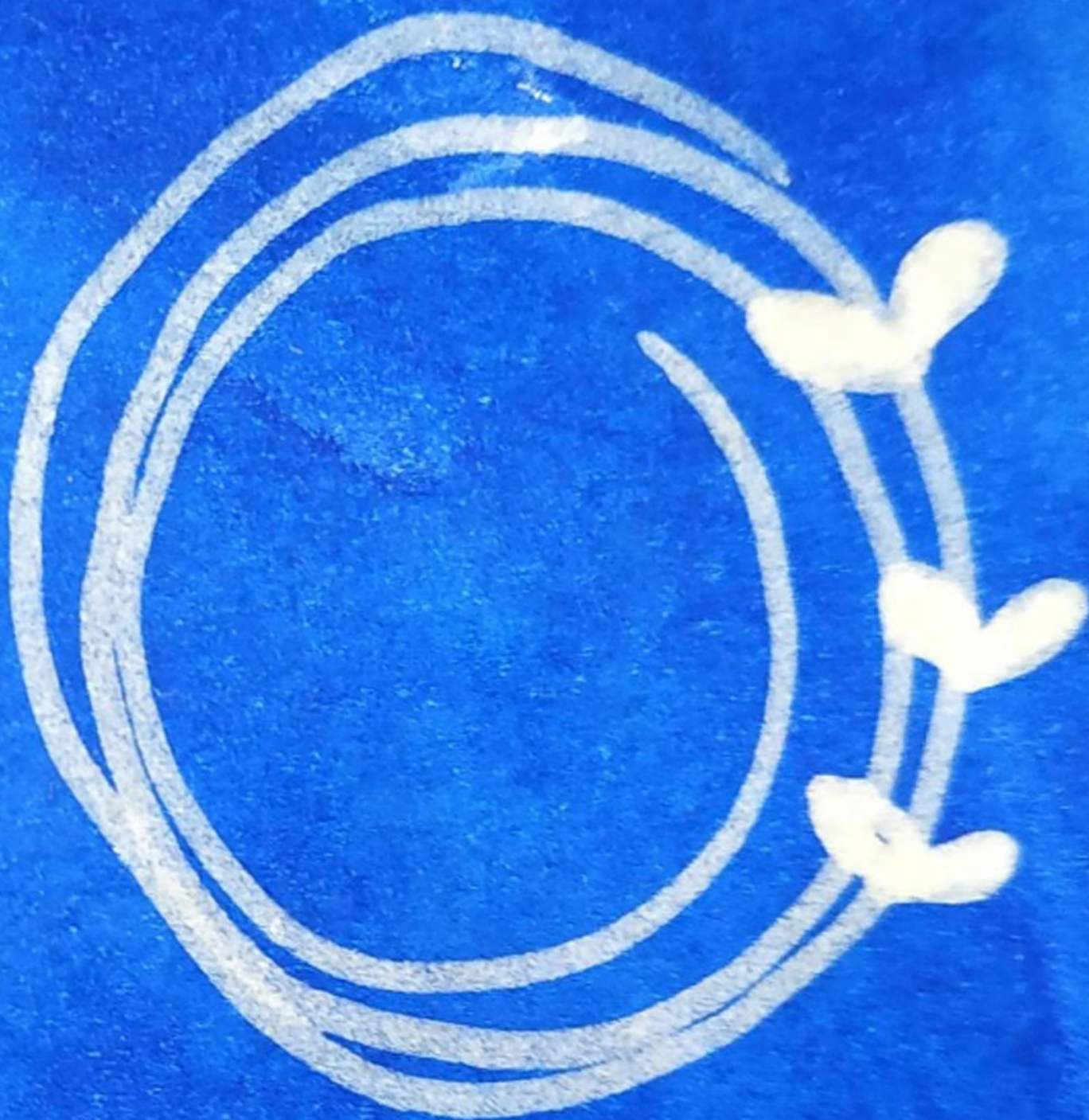
Mariana Lumsden

Nikola Konterová

Výtvarné práce vznikali pod vedením Mgr. Tatiany Bachurovej, PhD., na predmetoch *metodika výtvarnej výchovy v predškolskej a voľnočasovej edukácie a kombinované výtvarné techniky*.

Autor práce: Kamila Balovičová

A TOTO SI UŽ PREČÍTAL?

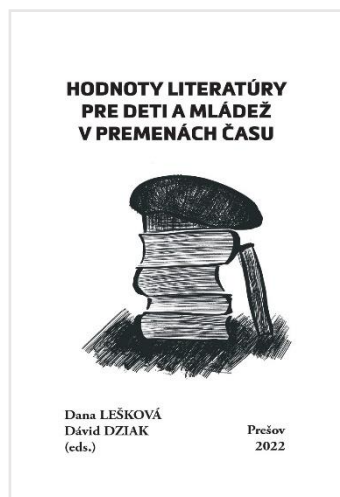
I. Gal Drzewiecka – *Čitateľ a vizualizácia literárneho naratívu*

Vysokoškolská učebnica je určená predovšetkým poslucháčom učiteľstva pre primárne vzdelávanie, u ktorých má posilniť odbornú kompetenciu didaktickej interpretácie literárneho diela. Predmetom učebnice je čitateľská produkcia mentálnych obrazov počas čítania a po čítaní literárnych naratívnych textov. Učebnica sa bližšie zaoberá otázkami čitateľskej recepcie literárnych naratívov detským príjemcom, u ktorého mentálna vizualizácia čítaného predstavuje významnú zložku čitateľského zážitku a dôležitý predpoklad porozumenia textu. Publikácia sa zameriava na objasnenie jej funkcií, faktorov, podmienok, procesov a výsledkov, a to v modelovej rovine i vo vzťahu k špecifikám detského recipienta – „naivného“ čitateľa príznačného imerzívneho a „realistickým“, kvázipercepčným čítaním fikcie.

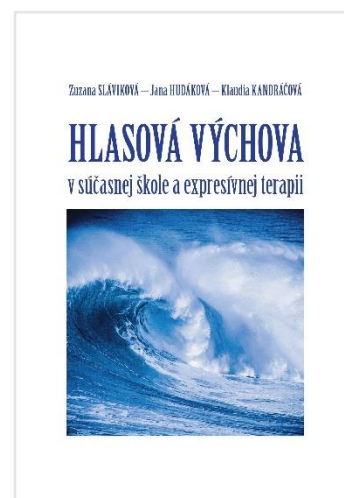
D. Lešková a D. Dziak (eds.) – *Hodnoty literatúry pre deti a mládež v premenách času*

Literárny zborník nazvaný *Hodnoty literatúry pre deti a mládež v premenách času* je súborom recenzovaných príspevkov, ktoré odznali na rovnomennej medzinárodnej vedeckej konferencii realizovanej pri príležitosti životného jubilea významnej osobnosti literárnej vedy pre deti a mládež – prof. PhDr. Ondreja Sliackeho, CSc. Príspevky odкрývajú a zviditeľňujú mnohé zásluhy, ktoré prof. Ondrej Sliacký na vytváraní dnešnej podoby literatúry pre deti a mládež nepochybne má. Na jednej strane to je jeho umelecká tvorba a na strane druhej jeho literárnohistorická a literárnokritická reflexia literatúry pre deti a mládež od jej najstarších čias.

Z. Sláviková, J. Hudáková a K. Kandráčová – *Hlasová výchova v súčasnej škole a expresívnej terapii*

Prepracované druhé vydanie monografie zásadne dopĺňa, prehľbuje a rozširuje problematiku hlasovej výchovy o prehľad nových domácich a zahraničných výskumov v oblasti kreatívneho využívania širokého potenciálu práce s hlasom a spevom v školskom a terapeutickom procese. Mozaiku prezentovaných výskumov obohacuje aktuálne realizovaný domáci výskum autorky Klaudie Kandráčovej na základnej škole, ktorý prináša podnetné zistenia pre edukačnú prax a ďalšie výskumné overovanie.

obálky: archív autorov

A TOTO SI UŽ PREČÍTAL?

<https://www.unipo.sk/pedagogicka-fakulta/fakulta/e-kniznica/casopisy/artus/>